

LIIKUNTAKERHOISSA
TOIMITAAN AKTIIVISESTI

s. 12

LIITTOKOKOUS
SAVONLINNASSA 2023

s. 14

PATINA

Kansallinen senioriliitto ry

senioriliitto.fi | facebook.com/senioriliitto | 4/2022 | 21.9.2022

LUKIJAMATKAT:
Visby ja Pärnu
s. 8

SALMELAN TUOMAS HOIKKALA

Serenadi elämän
salaisuudelle

s. 4

Pääkirjoitus 21.9.2022

Kesän muistot kantavat pitkään

YKSI TÄMÄN kesän iskelmähteistä on ollut Olli Halosen esittämä *Suomen kesä*, jossa mielestäni osuvasti kuvataan kesän odotus talven aikana ja miltä hyvältä sitten tuntuu, kun voi nauttia valoisista kesäoista kuunnellen lintujen laulua järven rannalla. Kuluneena kesänä laulun sanoma on tullut todeksi: olemme saaneet nauttia niin lämmöstä kuin pitkästä kasvukaudesta. Omassa pihassanikin pelargoniat alkoivat kukkia loppukesästä uudelleen, vaikka luulin niiden kokonaan väsähtäneen paahtavissa helteissä.

KAUNIS KESÄ on innostanut senioriyhdistyksiämme parin vuoden pakollisen tauon jälkeen matkailun ja kulttuurin pariin, mistä kertovat tämän Patinan lukuisat artikkelit. Yksi vierailukohteista on monille saattanut olla Taidekeskus Salmela, jonka perustaja ja toimitusjohtaja Tuomas Hoikkala on kulttuuri- ja taide-teemaisen lehtemme Hän.

"MENÄISTÄ öistä kovaa hintaa maksetaan, ku lopun vuotta pimeydessä palellaan", kuuluu laulun yksi säe. Tuskin laulun tekijät osasivat ennustaa, miten kirjaimellisesti tuo säe tulevana talvena mitä todennäköisimmin toteutuu. Huoli taloudellisesta selviytymisestä tulevan syksyn ja talven aikana on suuri: Ukrainan sota jatkuu, sähkön hinta nousee korkeuksiin, ja kuluttajahinnat nousevat suurimman inflaation johdosta sitten vuosikymmenten. Miten tässä tilanteessa eläkkeensaajat ja pienituloiset selviävät? Hallituksen budjettiriihessä esittämät toimet kattavat vain osan niistä kuluista, joita jokainen meistä joutuu maksamaan. Inflaatiokehitys on kuitenkin työeläkkeille suotuisa.

TOIMISTON SYKSY käynnistyi vuoden 2023 toiminnan ja talouden suunnittelulla. Olemme hakemassa sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta merkittävää korotusta yleisavustukseemme, joka on erittäin alhainen suhteessa muihin eläkeläisjärjestöihin. Yksi keskeinen perustelu korotukselle on se, että piirit ja yhdistykset tarvitsevat tukea kasvavaan vapaaehtois- ja palvelutyöhönsä. Senioriliitto on kritisoinut STEAa siitä, ettei avustuspäätöksiä tehdä avoimesti tai riittävin perustein. "Kokonaisharkinnan perusteella" ei julkisia varoja voi jakaa, vaan jokaisen avustuksia hakevan on tiedettävä ne kriteerit, joilla hakemuksia arvioidaan. Samaan asiaan on kiinnittänyt huomiota Valtiontalouden tarkastusvirasto, jonka raportti rahapelitoiminnan tuotoista myönnettyistä avustuksista julkaistiin elokuun lopussa.

YKSI JÄNNITTÄVIMMISTÄ muutoksista vuonna 2023 koskee Patinaa. Lehti julkaistaan ensi vuodesta alkaen aikakauslehtimuotoisena viidesti vuodessa. Tulemme kertomaan uudistuksesta enemmän vuoden viimeisessä lehdessä. Tavoitteet uudistamiselle ovat kovat ja odotukset korkealla.

"KUN SITTEN koko pitkä talvi muistellaan Playa del Finlandiaa." Toivotavasti lämpimän kesän muistot kannattelevat meitä kaikkia koko syyskauden. Intoa ja voimaa työhönne!

Maarit Kuikka
päätoimittaja,
toiminnanjohtaja

JK1: OHJAAJA Klaus Härön uusi elokuva Rakkaani merimies tulee elokuvateattereihin syyskuun lopulla. Näin elokuvan ennakkonäytöksessä ja suosittelen sitä lämpimästi esimerkiksi yhdistyksen elokuvakerhon ohjelmistoon.

JK2: EETUn kolmen vuoden välein teettämä Huomisen kynnyksellä -tutkimus 2022 on julkaistu 15.9. Tutkimuksen tuloksista voi lukea osoitteessa www.senioriliitto.fi tai www.eetury.fi.

Tässä numerossa

HÄN

SIVU 4 Haastattelussa Taidekeskus Salmelan Tuomas Hoikkala

KULTTUURI

SIVU 6 Georg Ots - Upean taiteilijan laulut ovat ikuisia

SIVU 7 Imatran Impi ja Inkeri

MATKAILU

SIVU 8 Patinan kesäkuinen lukijamatka Visbyhyn

SIVU 9 Patinan lukijamatka Pärnuun

AJANKOHTAISTA

SIVU 10 Tunne huijarisi, muistutus syyskauden alkuun

SIVU 22 Asumisessa uuteen aikakauteen

SENIORILIITTO

SIVU 11 Senioriliiton vuoden 2022 seniorikeilailu

SIVU 11 Patina Golf mestaruuskilpailu Vierumäellä

SIVU 12 Liikuntakerhoissa toimitaan aktiivisesti

SIVU 13 Edunvalvonnassa tapahtuu syksyllä

SIVU 14 Liittokokous 2023, Kaikki mukaan Savonlinnaan

KANSAINVÄLISYYS

SIVU 15 Seniorien karu kohtalo Valko-Venäjällä

KUMPPANILTA

SIVU 16 Lastenliitto toteuttaa lastennäköistä toimintaa

TAPAHTUMAT

SIVU 17 Kemiönsaari: Kotiseutupäivän viettoa

SIVU 17 Varsinais-Suomi: Senioripiirin kehittämispäivä

SIVU 18 Olari: Digitaidot kuuluvat kaikille

SIVU 19 Pori: Terveisiä SuomiAreenasta

SIVU 20 Nokia: Muistikon vetäjänä 20 vuotta Kokkolassa

SIVU 21 Loviisa: Seniorien kesäpelit

SIVU 30 Kokkola: Seniorit kaupunkipuistossa

SIVU 31 Länsi-Vantaa: Seniorit kevätretkellä

MATKAILU

SIVU 23 Matkamuiستelo Verlan ja Mustilan retkestä

SIVU 24 Marssimusiikin lumoissa Hamina Tattuossa

SIVU 25 Etelä-Karjalan seniorit Kangaskoskella

SIVU 26 Kuusankosken seniorien kesäretki Raaseporiin

SIVU 27 Kirkkopyhä Ylivieskan uudessa kirkossa

SIVU 28 Seinäjokelaiset sokkoilivat Tampereen Viikinsaarelle

SIVU 29 Sata senioria Tarjanteella

SIVU 30 Yksi Suomen erikoisimmista museoista

SIVU 30 Kartanokierros Itä-Uudellamaalla

PUHEENVUORO

SIVU 32 Sirpa Teräväinen, Elinvoimainen senioriyhdistys verkostoituu moninapaisesti

MIETTEITÄ

SIVU 37 Sana Sinulle, Ristikoiden ratkaisuja

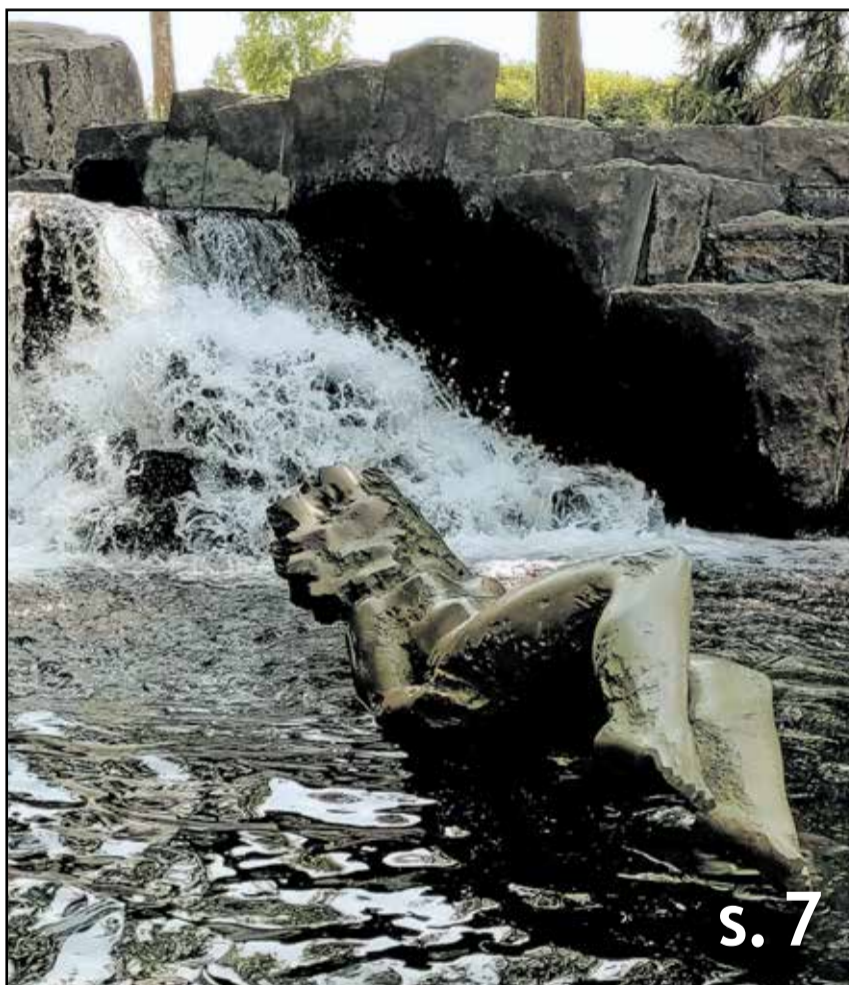
VAPAALLA

SIVU 38 Ristikko ja 10 kysymystä

SIVU 39 Jälkikirjoitus ja lehden tietolaatikat

s. 4

s. 7

s. 14

Senioreilla edessä vilkas syksy

KESÄN AIKANA ON TAPAHTUNUT MONENLAISTA. Alkukesästä eduskunta hyväksyi muutoksia vanhuspalvelulakiin ja sosiaalihuoltolakiin. Tarkoituksena on parantaa kotihoidon laatua ja voimavaroja sekä kehittää asumisen välimuotoja. Uudistus tuo vanhushuoltoon termit yhteisöllinen ja ympärivuorokautinen asuminen. Halutaan myös mahdollistaa erilaisia asumispalvelumuotoja samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa.

UUDISTUKSEN TAVOITTEET ovat hyvät, mutta aika näyttää, miten se toimii käytännössä. On erittäin tärkeää lisätä ikäihmisten asumisen vaihtoehtoja ja tukea kaikin tavoin omien voimavarojen säilymistä. Yhteisöllisyydellä ja turvallisella asumisella voidaan tukea omatoimista selviytymistä. Jos lisäksi kunnat kehittävät ikäihmisten liikunta- ja kulttuuripalveluja ja rakentavat ikäystävällisiä asumisympäristöjä, voidaan ympärivuorokautisen hoidon tarvetta siirtää mahdollisimman pitkälle.

LAIN KÄSITTELYSSÄ lisättiin hyvinvointia edistävien palvelujen yhdeksi malliksi neuvolatoiminta. Uusilla hyvinvointialueilla on tärkeää heti alusta pitäen satsata vanhusten palveluihin, neuvontaan ja tiedon jakamiseen. Kuntien ja sairaanhoitopiirien palvelujen yhdistäminen on hyvä mahdollisuus uudistamiselle. Parhaat käytännöt voi ottaa koko alueen toimintamalliksi. Ikäihmisille tarkoitettu neuvonta ja palvelun tarjoaminen oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa ovat tärkeimpiä tehtäviä, joita hyvinvointialueilla on.

ALUEILLA ON PAKKO ONNISTUA. Henkilöstöpula ja sairaaloiden päivystysten ruuhkautuminen palvelujen ja hoivapaikkojen puuttumisen vuoksi uhkaa kriisiyttää hyvinvointialueiden toiminnan jo ennen kuin alkuun on päästy. Siksi on erittäin tärkeää, ettei muutosvaihe vaikeuta tilannetta yhtään lisää. Ikäihmisten ja vanhusten asiat pysyvät päivittäin julkisessa keskustelussa ja uutisissa. Ratkaisuja ja päätöksiä on tehtävä pikaisesti. Kenellekään ei väestörakenteen muutos tule yllätyksenä, joten valmiutta toimia pitää olla.

KESÄN AIKANA ON SOTA UKRAINASSA jatkunut ja energiasta on tullut päivän puheenaihe. Olemattoman pienellä eläkkeellä juuri ja juuri toimeentulevat ovat kovan paineen alla hintojen noustessa. Pienituloisten eläkeläisten toimeentulo on suuri huolenaiheemme. Ongelmat julkisten palvelujen järjestämisessä ja palvelujen riittämättömyys lisäävät huoltamme. Nyt ei pitäisi tehdä yhtään virheratkaisua. Yksi tällainen on sairausvakuutuskorvausten heikentäminen. Poliittinen päätöksenteko pitää saada maan ja arjen tasalle. Vaalien läheisyys nostaa keskustelun ja päätöksetkin helposti outoon liitoon.

KANSALLISEN SENIORILIITON syyskausi aloitettiin piirien puheenjohtajien ja sihteerien tapaamisella. Keskustelu oli innostunutta ja asiaa täynnä. Uusilla hyvinvointialueilla vaikuttaminen ja mukaan pääsy kehittämiseen mm. vanhusneuvostojen kautta on yksi syksyn painopisteistä. Alamme valmistella myös eduskuntavaalitavoitteita ja ensi kesän liittokokousta. Syksyn toiminta on vilkasta ja monipuolista joka puolella Suomea.

TOIVOTTAVASTI SENIOREIDEN syksy lähtee aktiivisesti liikkeelle. Kesän aikana erilaiset juhlat ja tapahtumat olivat erittäin suosittuja ja tapaamisten tarvetta on. Korona sairastuttaa edelleen ihmisiä ja riskiryhmiä kehoitetaan olemaan tarkkana, koska korona on vakava sairaus. Huolehditään edelleen kokoontumisissa turvallisuudesta.

Toivotan teille kaikille aktiivista syksyä!

Anneli Taina
puheenjohtaja
Kansallinen senioriliitto

Serenadi elämän salaisuudelle

Taidekeskus Salmelan perustaja Tuomas Hoikkala on osannut unelmoida pikkupojasta lähtien. Hän kertoo löytäneensä elämän salaisuuden taiteesta ja musiikista ja elämäntehtäväkseen sen levittämisen. Uutta perspektiiviä elämään on tuonut myös isovanhemmuus.

TEKSTI HANNA OJANPÄÄ
KUVAT JOHANNES WIEHN

VUONNA 1989 Tuomas Hoikkalan saksofoni hiljeni, kun virka Kouvolan varuskunnan soittokunnassa päättyi soittokunnan lakkauttamiseen. Vuotta myöhemmin hän oli mukana hankkeessa, joka osallistui ja sittemmin voitti tarjouskilpailun Mäntyharjulla sijaitsevasta 1850-luvulla rakennetusta vanhasta pitäjätuvasta. Salmela-niminen kokonaisuus oli kunnalle ongelmakohde, mutta Hoikkalalla oli sille visio. Tyhjästä lähtenyt unelma on sittemmin kasvanut kulttuurin työssijaksi ja Suomen suurimmaksi kuvataidefestivaaliksi; ihmettelyn, kauneuden ja luovuuden synteeksiksi.

– Nyt Mäntyharju tunnetaan Taidekeskus Salmelan kotikuntana, Hoikkala toteaa. – Unelmat ovat usein parhaita unelmina, sen jälkeen ne ovat vain raskasta työtä. Olen ajatellut, että enää ei ehkä uskalla unelmoida isosti, sillä ne voivat vielä toteutua.

Rohkeudesta elää

Unelmoida ja yllättää Hoikkala on osannut pikkupojasta lähtien. Kun hän istui paloautossa Selänpään VPK:n talokoolaisena Siikakosken tanssilavalle, hän katseli kaihoten ryteikön keskellä olevaa vanhaa, ränsistynyttä taloa. "Tuon talon haluaisin laittaa kuntoon", hän silloin ajatteli. Hoikkala asui samoilla kylillä, Valkealan Selänpäässä armeijaikään asti, kunnes vuonna 1987 palasi kotikulmilleen vanhempiensa kuoltua. Tyhjiillään oleva myllytila oli tullut pakkohuutokauppaan ja Hoikkala hankki sen itselleen.

– Kahdenkymmenen vuoden haaveilun jälkeen siitä tuli kotini ja niin se on ollut siitä lähtien.

Hoikkala tituleeraakin itseään uudisraivaaja-tyyppiä, jolle haasteet ovat tuoneet myös merkitystä elämään. Hän uskoo, että osuutensa on karjalaisilla sukujuurilla ja vanhemmiltaan saamallaan esimerkillä.

– Rohkeus tehdä asioita juontaa eittämättä lapsuuteeni. Olen evakon poika ja sodan käyneen isän lapsi. Ajan myötä ja varsinkin näinä aikoina, minulle on hahmottunut ne kamaluudet, joita vanhempani ovat kokeneet. On vaatinut valtavasti luovuutta aloittaa kaikki alusta ja löytää elämälle tarkoitus ja merkitys. Myös omassa elämässäni olen monta kertaa jälkeensä joutunut toteamaan, kuinka vaikeudet ovat vain vahvistaneet minua ja antaneet uskoa jaksaa eteenpäin.

Hoikkalan ylivilkasta mielikuvitusta ei lapsena aina

katsottu pelkästään hyvällä: pääkin on tutkittu, mutta terveeksi todettu. Omatoimisuudesta kertoo paljon, että hänen ristimänimensä oli alunperin Hannu; Tuomas-nimen hän sai virallisesti omakseen vasta armeijassa.

– Alakoulussa meidän luokalla oli kolme Hannua ja nimet ja pojat menivät tuon tuosta sekaisin. Päätin vaihtaa nimeni ja kunnioituksesta vaariani kohtaan valitsin uudeksi nimekseni Tuomaksen. Minä yksinkertaisesti lopetin tottelemasta Hannu-nimeä. Kylillä sitten ihmeteltiin, että onko Hoikkaloilla sittenkin neljä lasta, kun ilmoitin, että en ole Hoikkalan Hannu vaan Tuomas. Ilmeisesti tietyt geenit kulkevat vahvasti suvussa, sillä myös vanhin tyttäreni on vaihtanut nimensä; poikani **Gabriel** taas kokee itsensä karjalaiseksi.

Kulttuuria kaikille

Hoikkalan työ taidekeskus Salmelan johdossa on kestänyt nyt kolmekymmentäkaksi vuotta. Vieraita vuosien aikana on käynyt yli 870 000: ympäri Suomea ja myös maailmalta, pääosin naisia ja paljon myös senioreita. Monitaiteellinen, tarkoin harkittu ohjelmisto ja viihteellisetkin puistokonsertit ovat viime vuosina sekä laskeneet että nostaneet kävijöiden keski-ikää. Hoikkala onkin ylpeä siitä, että Salmela on onnistunut tavoittamaan laajaa yleisöä ja madaltamaan tietä taiteen pariin. Uusimpana ideana hän mainitsee ajatuksen kulttuuritriathlonista, jossa yhdistyisi musiikki, kuvataide ja henkinen kasvu.

– Meille ovat tervetulleita kaikki nollasta sataan - taide ja kulttuuri kuuluvat kaikille. Pidän siunauksena, että Salmela on kehittynyt vaihteittain ja olemme pystyneet säilymään helposti lähestyttävänä, kodinomaisena kohteena, monille myös ensimmäisenä kontaktina kuvataiteeseen. Taiteellisen rohkaisun jälkeen tie voi viedä uudestaan museoihin, ehkäpä Ateneumiin tai oopperaan. Muutamalla eurolla oletkin miljönääri! Ja kenties joku päivä itselle hankittu taideteos onkin kuin elämänpöytä, jonka seurassa voi viettää koko loppuelämän.

Hoikkala on joskus miettinyt, että kun miljoona vierasta tulee täyteen, hänen elämäntyönsä ja odotukset ovat täyttyneet.

– Tosiasiassa olen ihan tyytyväinen kaikkeen, mitä elämä tuo tullessaan. Luotan siihen, että kun tekee työtä sydämellään, hyvä luo lisää hyvää ja se riittää minulle.

Vaikka Hoikkala onkin tullut tunnetuksi taidekeskus Salmelasta, peruskoulutukseltaan ja -ammaltaan hän on muusikko. Nykyään hän tarttuu saksofoniinsa lähin-

nä pyydetessä tai omaksi ilokseen; välillä myös Salmelan vieraita viihdyttääkseen.

– Soittaminen oli minulle pitkään täyspäiväinen ammatti. Toimin saksofoninsoiton opettajana ja soitin Kouvolan varuskunnan soittokunnassa yhdeksän vuotta. Nykyisin olen tällainen serenadisoittaja.

Seniorin syysohjelma

Kun Salmela oli toiminut parikymmentä vuotta, Hoikkala pelkäsi, että luovuus loppuu aikanaan. Pelko oli aiheeton, sillä hänellä on kyky innostua ja säilyttää positiivista jännitettä yllä.

– Minulla on halu kokea mahdollisimman paljon elämässä. "Vierivät kivet ei sammaloidu", sanotaan. Henkilökohtaisesti olen löytänyt oman elämäni salaisuuden taiteen ja musiikin kautta. Sen jakaminen puolestaan antaa elämälleni tarkoituksen. Taiteen ja musiikin lisäksi minua kiehtoo filosofia ja lukeminen. Yhtenä viikonloppuna luin **Jaakko Ryhäsen** elämänkerran ja sitä edellisenä meni **Olli Rehnin** muistelmat, hän toteaa.

Hoikkalan vuodenajat ryhmittyvät Salmelan ehdoilla, syksyllä julkaistaan seuraavan kesän ohjelma ja talvi kuluu suunnitelmassa. Metsähommiin hän ei ehdi kesällä, mutta syksyllä ja keväällä hän pääsee jälleen ihmettelemään luontoa. Kesien välissä on myös aikaa matkustaa.

– Maalla kasvaneena luonto ja metsä ovat minulle edelleen elintärkeitä. Isäni kanssa opettelin metsätalouden pitoa ja se on pitkään ollut minulle myös elinkeino. Kun täytin 60 vuotta, perustin luonnosuojelualueen; se oli minun lahjani 100-vuotiaalle Suomelle. Syksyllä lähdin koronatauton jälkeen kahdeksatta kertaa **Esa Saarisen** Pafos-seminaariin Kyprokselle. Se on minulle perinteinen latauspaikka. Sen jälkeen varattuna on viinimatka Italiaan.

Hoikkala tiedostaa, että eliniän nousun myötä myös aktiivisten vuosien määrä kasvaa.

– Tässä iässä on tärkeää löytää itselleen mieluisa liikuntamuoto. Minulle se on talvisin hiihto, jonka huonolla säällä korvaan crosstrainerilla. Kesäisin uin ja saunon. Saunanlauteilla olen aina saanut parhaimmat ideani ja löylyjen jälkeen unenpäästä kiinni.

Hyvä mieli ja rakkaus edellä

Syksyllä Hoikkalalla tuli täyteen 65 vuotta. Hänen lähipiiriinsä kuuluu omat sisarukset, kolme aikuista lasta ja yksi lapsenlapsi.

– Karjalaisittain isoisää kutsutaan äijäksi. Nyt, kun lastenlapsia on yksi, olen siis yksinkertainen äijä. Isovanhemmuus on antanut elämäni lisää perspektiiviä ja rikkautta, mutta myös uudenlaista ikävää. Omien lasteni olen antanut kulkea omia polkujaan, mutta väistämättä jossain vaiheessa tulee eteen tilanne, jossa joudumme miettimään Salmelan jatkoa. Väkisin en sitä kenelläkään tyrkytä, vaikka toivoisinkin, että jatkaja löytyisi perheestä.

Hoikkala lainaa hyvää ystävänsä **Jukka Kuoppamäkeä** sanoessaan, että tässä iässä tärkeintä on ystävyyks.

– Läheiset, turvalliset suhteet omaan lähipiiriin on kivaa. Sisarusteni kanssa olemme olleet kolmekymmentä vuotta mökkinaapureita ja siskoni pitää huolen, että marjoja on pakastimessa. Vaikka välillä ihmettelen hie-man pelonsekaisin tuntein, mihin maailma on menossa, uskon kuitenkin aina parempaan. Kotona liedenlämmössä on hyvä olla vaikka tulevan talven sähkölaskut huolestuttavatkin, Hoikkala pohtii. – Joka aamu on herättävä uuteen päivään ja tehtävä siitä hyvä. Jos jotain toivon, niin terveyttä, itselle ja läheisilleni. Loppujen lopuksi se on kaikista tärkein asia elämässä.

Taidekeskus Salmelan kesä 2023

- Salmelan ovet avautuvat seuraavan kerran kesäkuun 10. päivä 2023. Avajaiskonsertista vastaa vaskipuhallinorkesteri Helsinki Brass Quartet, kapellimestarina **Elias Seppälä**, solistinaan oopperalaulaja, tenori **Mika Nisula**.
- Kesällä 2023 kuvataidenäyttely on auki 10.6.-13.8. joka päivä klo 11-18. Ensi kesänä Salmelassa on myös nuorten taiteilijoiden kuvataidekilpailu. Salmelan yksi tavoite on tukea nuoria taiteilijoita; näyttelykauden ulkopuolella Salmelan päärakennuksen näyttelytilat ovat 4-8 nuoren taiteilijan työskentelykäytössä.
- Kesän ohjelma julkaistaan syksyn aikana. www.taidekeskussalmela.fi

Tuomas Hoikkala (65)

- Taidekeskus Salmelan perustaja ja toiminnanjohtaja, konsuli, taidemesenaatti
- Muusikko, saksofoninsoiton loppututkinto (Sibelius-akatemia)
- Kolme aikuista lasta, yksi lapsenlapsi
- Mielenkiinnonkohteet: filosofia, kirjallisuus, luonto, liikunta, matkustaminen

Georg Otsin 100 vuotisjuhla Savoyssa

Upean taiteilijan laulut ovat ikuisia

Virolainen Georg Ots on jättänyt pysyvän jälkensä suomalaiseen musiikkimuistiin ja vielä nykyisinkin hän on monille se kaikkein rakastetuin virolainen musiikintaitaja. Otsin ikivihreät ovat saaneet Jori Otsa ja Mah'Orkka -orkesterista tulkitsijan, joka pitää nämä klassikot elävänä.

Akustinen Mah'Orkka -orkesteri säestää solistiaan Jori Otsaa venäläisin perinnesoittimin. Harmonikkaa soittaa Rolf Storsjö, primabalaikkaa Kari Hartikka, huilua Tero Kling ja kontrabassobalaikkaa Turcka Wahlbäck.

TEKSTI JA KUVAT KARI MARTIALA

GEORG OTSIN ensimmäinen Suomessa julkaistu levy oli vuonna 1957 kauppoihin ilmestynyt Saarenmaan valssi/Kalastajan laulu. Hänen levytysuransa jatkui täällä aina vuoteen 1973 saakka ja tuona aikana syntyi peräti 64 suomenkielistä laulua.

Georg Otsin syntymästä tuli vuonna 2020 100 vuotta ja hänen komeaa uraansa haluttiin juhlistaa konserttikierueella. Konsertissa oli tarkoitus muistella virolaisen bariitonin komeaa elämänsä **Heikki Kahilan** kirjoittaman ja **Tarja Närhen** eloisesti esittämän tarinan myötä.

Konsertissa oli tarkoitus kuulla myös taiteilijan ikivihreitä lauluja **Jori Otsa ja Mah'Orkka** -orkesterin esittämänä. Koronavirus kuitenkin sulki konserttisalit.

Jori Otsan komeat tulkinnat tuovat mieleen Otsin alkuperäiset esitykset. Otsa onkin monen muun 1960-luvun lopulla syntyneen tavoin kuullut Georg Otsin lauluja lapsuudenkodissaan.

Jori Otsa & Mah'Orkka -orkesteri perustettiin marraskuussa vuonna 2018.

- Ajatuksena oli, että nämä nohoitumattomat laulut on tuotava pois pölyttyneistä levyhyllöistä elävinä lauluina sinne, minne ne todellisuudessa kuuluvat ja missä kansa on, Otsa kuvailee.

Yhtye ja yleisö ovat yhtä

Jori Otsa & Mah'Orkan konserteissa valtaosa yleisöstä on seniori-ikäisiä, ihmisiä joihin Otsin musiikki on vaikuttanut vahvasti.

Tunteet ja musiikki koskettaa ihmisiä yli kulttuurirajojen, yhteiskuntaluokkien ja eletyn elämän, lyhyen tai pitkän. Laulut ovat merkittäviä senioreille, jotka ovat omakohtaisesti eläneet sen aikakauden, jolloin nämä laulut ovat olleet suosittuja, ja niitä on kuullut esimerkiksi radiosta.

- Seniorit ovat aseista riisuvan välittömiä, lämpimiä, avoimia, vilpittömiä, heillä ei ole enää nuoren ihmisen kompleksisia suojakuoria tai muita, jotka estävät aidon kohtaamisen. Se palaute heiltä on niin uskomattoman rakkauden täyteistä, että olen ollut aivan myyty. He kuuntelevat keskittyneesti, artistia arvostaen, Jori Otsa sanoo.

- Ja jos artisti pystyy heitä koskettamaan, he palkitsevat hänet ruhtinaallisen runsain tuntein. Tässä voidaan puhua nyt jopa jonkin asteisesta ihastumisesta, puolin että toisin.

Otsan mukaan nämä laulut tuovat yleisölle mieleen konkreettisia muistoja eletystä elämästä, hetkistä, jostakin jonka vain ehkä se tietty laulu tai tunnelma nostaa esiin.

- Ne voivat olla ilon tai surun päiviä, tai vain pieniä välähdyksiä menneestä. Ja juuri tämän takia, minusta

näitä lauluja ei voi vain lauleskella kevyesti esittäen, vaan on ymmärrettävä näiden laulujen iso merkityksellisyys ihmisten elämässä.

- Kun minä vaadin itseltäni paljon ja myös annan itsestäni paljon näitä lauluja laulaessani, teen sen siksi, että arvostan näitä lauluja ja arvostan niitä kuulijoita, joille nämä laulut merkitsevät jotakin. Eli tämä ei ole mitään merkityksentöntä kertakäyttökauppaa. Siellä on sali täynnä arvokasta elettyä elämää, joten minun on parasta panna kaikki peliin niillä eväin, mitä omaan repuuni olen saanut kasattua.

Musiikkitoimittaja Tarja Närhi Georg Otsin maailmassa

Yleisradion musiikkitoimittaja Tarja Närhi tekee Radio Suomelle lauantai-illan tanssilavamuistoihin keskittyvää ohjelmaa *Sekahaku*, jossa kuullaan paritanssimusiikkia. Se on suurten ikäluokkien näkökulmaa ja vie ajatukset 50-60-luvulla nuoruuttaan eläneiden ihmisten muistoihin. Sekahaku -ohjelma koostuu tanssilavamuistoista ja ne keskittyvät hyvin vahvasti suomalaisten tanssijoiden kulta-aikaan, jolloin iskelmä oli todella isossa roolissa ja parhaassa hehkussaan.

Suunnittelijana ja perustajana alusta asti ja lähes yksin vetänyt toistakymmentä vuotta. Tehtävänä on palvella nostalgisen tanssi-iskelmän kuuntelijoita, Radio Suomen vanhimman yleisösegmentin tarpeita.

Toinen Närhen ohjelma on sunnuntai-aamujen *Iskelmäradio*, joka on ollut 30 -vuotisen olemassaolonsa

Tarja Närhi

ajan yksi Suomen kuunnelluimmista radio-ohjelmista.

-Tämä slaavilainen musiikki, jota Jori Otsa ja Mah'Orkka esittää, on ollut isossa osassa suomalaista iskelmää silloin 50-60-luvuilla ja ne ovat todellinen nostalgian pyrähdys. Jos näitä Jori Otsa & Mah'Orkan levyttämiä lauluja kuunnellessa ei purista rintaa, tai jos silmä ei kostu yhtään, niin sitten on kyllä sulkenut sydämensä kaikelta, Närhi toteaa.

Suosion vuosina 60-luvulla Georg Otsin esitti myös operettia, eli vakavaa musiikkia ja lauloi Kansallisoopperassa. Hän herätti suurta ihastusta monella eri pelikentällä.

- Hänen karismansa kautta myöskin laulut ovat jääneet eloon. Monet näistä lauluista, joita Georg Otsille Suomessa tekivät Rauno Lehtinen, Topi Kärki, Junnu Vainio ja Jaakko Borg, olivat upeita teoksia, joissa on valtavan suuria elämäniisauksia. Niissä on valtavan isoja elämän syviin ydinasioihin liittyviä totuuksia. Näitä lauluja kannattaa kuunnella herkällä korvalla, Närhi sanoo.

Seniorit Savoyn konsertissa

Syyskuun alussa Jori Otsa yhteineen esiintyi Savoy-teatterissa Georg Otsin 100-vuotisjuhlien tunnelmissa. Juhlat jatkuvat, sillä korona keskeytti hienosti käynnistyneen juhla-kierueen 2020. Yhtye esitti täydelle salille mestarin klassikoita, kuten *Uudelleen jos luokses tulla voisin*, *Muuttuvat laulut*, *Laulu Dnjeprille*, *Katselen yli virran* sekä *Unohtumaton ilta*.

Konsertin jälkeen yleisöä kerääntyy aulaan pyytämään nimikirjoituksia, halaamaan Joria ja ostamaan yhtyeen albumeja.

- Tämä on varmasti jo neljäs kerta, kun olen häntä kuulemassa livenä ja olen ihastunut, jollen jopa rakastunut. Hänen musiikkinsa on niin kaunista ja tykkään slaavilaisista lauluista. Tässä konsertissa erityisen ihanaa oli tämä kaunis ja viisas loppu, ukrainalainen *Laulu Dnjeprille*, ihana lopetus konsertille. Me ajattelemme täällä kaikki Ukrainaa. Itku tuli siinä ja voimat meni, helsinkiläinen **Irmeli Värtö** kuvailee.

Forssalainen **Jarkko Jaakkola** tuli Helsinkiin nimenomaan Savoyn konsertin takia.

- Keikka oli ihan täydellinen ja kannatti kyllä ajaa Helsinkiin. Meihin vaikutti tämä slaavilainen kaipuu, se tunne mikä niissä on, sopii tähän suomalaiseen sielunmaisemaan, se on melankolista ja kaunista, ja näissä lauluissa on sanomaa, tekstitykset ovat niin hyviä, Jaakkola sanoo.

KEIKAT JA UUTISET

Konserttitoimisto Kumpulainen
konserttitoimisto.fi

Imatran Impi ja Imatran Inkeri Ylikäymättömän kuvajaisia

Jo Kalevalassa mainittu ”ylikäymätön Imatra”, kuulu Imatran koski, on synnyttänyt kosken partaalle kaksi naisaiheista veistosta. Molempiin liittyy myös imatralainen kirjailija-opettaja Hilja Valtonen.

TEKSTI JA KUVAT V.-P. VAHVASELKÄ
Imatran kansalliset seniorit

IMATRAN IMPI -vestoksen syntyhistoria on varsin mielenkiintoinen. Hilja Valtonen oli 1960-luvun lopulla nähnyt Kööpenhaminassa Pieni merenneito -patsaan. Kotiin palattuaan hän Imatran kauppalan taidelautakunnan puheenjohtajana esittikin, että Imatralle on saatava jokin vastaava patsas kosken tuntumaan. Hänen mielestään sopivanlainen patsas olisi ollut olkansa yli koskea katsova naishahmo.

Vuonna 1972 valmistunut Imatran Impi liittyy suoraan koskeen, 2022 valmistunut Imatran Inkeri epäsuorasti.

Imatran kaupunki järjestikin aiheesta kutsukilpailun kolmelle kuvanveistäjälle. Imatran kaupunginarkkitehti Kari Pärssinen muisteli, että yksi kutsutuista kieltäytyi ja esitti tilalleen nuorta Taisto Martiskaista. Hänen ehdotuksensa veden päällä kelluvasta, hukkuneesta naishahmosta voitti kilpailun. Hilja Valtonen mielestä veistos oli ”kuin raato veden päällä”. Hanke pantiinkin jäihin.

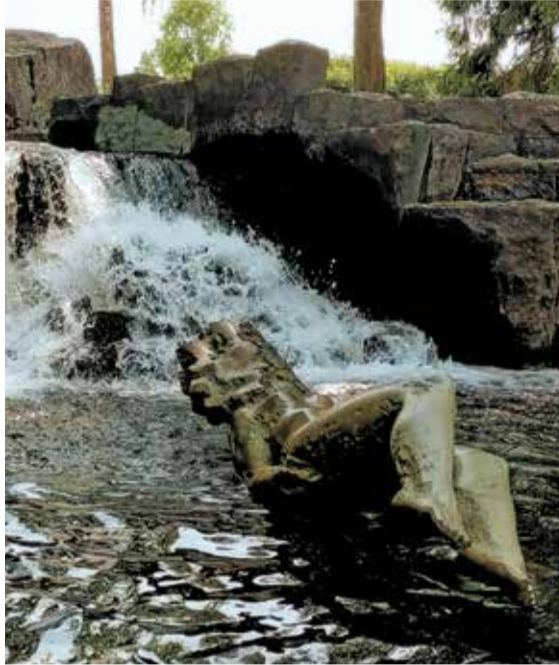
Patsashanke toteutettiin vähän myöhemmin. **Kari Pärssinen** suunnitteli näyttävän koskea kuvaavan veistoksen, johon naishahmo sijoitettiin. Hieno kokonaisuus valmistui 1972.

Imatran Impi kunnioittaa epätoivoisen rakkauden, ylivoimaisten murheiden tai sairauksien vuoksi koskeen kuolemaan hypänneiden onnettomien muistoa. Heistä monet olivat naisia. Koskeen on hypännyt kaikkiaan noin 70 ihmistä. Eniten koskeen hyppäsi ihmisiä 1920-luvulla ennen kosken patoamista.

Imatran Inkeri -voimanainen

Imatran Inkerin -patsaan tausta on oleellisesti valosampi, joskin tarinan mukaan siihenkin sisältyy pientä draamaa. Patsaan nimen takana on **Reino Helismaan** sanoittaman ja **Toivo Kärjen** säveltämän Imatran Inkeri -iskelmä. Siinä kerrotaan Imatran kuohuvasta koskesta, mystisestä naisesta ja rakastumisesta.

Tarinan mukaan Helismaa ihastui Valtionhotellin Inkeri-nimiseen tarjoilijaan, joka ei kuitenkaan antanut

Taisto Martiskaisen veistämä Imatran Impi lepää hukkuneena koskea kuvaavassa altaassa. Patsaskonaisuus on Kari Pärssisen suunnittelema.

hänen tunteilleen vastakaikua. Pettymyksestä syntyvät kuitenkin sanat iskelmään, joka tuli aikanaan varsin tunnetuksi.

Kun Imatran Nuorkauppakamarin piirissä runsas 50 vuotta sitten heräsi ajatus ryhtyä nimeämään vuosittain vahvaa ja Imatraa myönteisesti esille tuonutta naista, syntyi elävä Imatran Inkeri. Vuonna 1970 ensimmäiseksi Imatran Inkeriksi nimettiin kirjailija Hilja Valtonen. Tänä vuonna nimetään jo 52. Imatran Inkeri, voimanainen.

Imatran Inkerin vuosittainen valinta muodostui vuosikymmenten mittaan niin merkittäväksi tapahtumaksi, että Kanta-Imatra Seuran piirissä syntyi ajatus tämän instituution siirtämisestä myös patsaaksi. Seuran varapuheenjohtaja **Pia Rantasen** mukaan patsashankkeen varankeräys ja tekijän kilpailuttaminen käynnistettiin niin, että patsas olisi ollut paljastettavissa 50:n Imatran Inkerin julkistamisvuonna 2020, Korona sotki asian niin, että imatralaisen **Riku Tuuhan** veistämä Imatran Inkeri paljastettiin kosken partaalla tänä kesänä.

Nyt Inkerin-aukiolla seisoo imatralaista naisenergiasta ja myönteisyydestä kertova voimanainen, joka katsoo olkansa yli. Näin tavallaan Hilja Valtonen toteutumaton toive Imatran Immen kohdalla toteutui Imatran Inkerin osalta.

Imatran Inkerin pronssisen patsaan teki Riku Tuuha. Patsas seisoo Inkerin aukiolla, kosken partaalla.

Kuvanveistäjä Taisto Martiskainen valmisti pikkulammen lahja- ja matkamuistoesineeksi. Sen oikeudet on Lions Club Imatralla. Myyntituotto menee avustustyöhön.

NOKIAN TYÖVÄENTEATTERI 2022-2023
Pastori Jussilainen

Liput:
25 / 22 / 12 €
Ryhmät: (alk. 20 henk.)
teatterilippu 22 € / hlö
väliaikakahvit 5 € / hlö
Puh. 050 3468 464
050 3475 102
avoinna ark. 11 - 17

Esitykset:
5.11.2022 -
26.3.2023

Käsikirjoitus Gustav von Numers
Ohjaus Heli Pitkänen
Lavastus Tapio Huilla
www.nokianteatteri.fi

ONNEXI ON OSAAJIA!

♥ Etsimme Lempimummoja ja -pappoja ♥
Remonttivaareja!

➔ Tule meille töihin!

Etsinnässä erityisesti Uudellemaalle, Kanta-Hämeeseen, Pirkanmaalle sekä Turun alueelle. Hae mukaan iloiseen, kasvavaan joukkoomme sivultamme:

Patinan kesäkuinen lukijamatka upeaan Visbyhyn

Senioriliiton Patina -lehden lukijamatka Visbyhyn oli jälleen erittäin suosittu ja sujuva. Matkan järjesti Matka-agentit ja Viking Line. Mukana matkassa oli lähes 90 Patina -lehden lukijaa eri puolilta Suomea.

TEKSTI JA KUVAT PETRI RYTKÖNEN

VISBY TUNNETAAN upeista raunioistaan, vanhoista rakennuksistaan ja ruusuistaan. Näistä pääsivät matkalaiset aurinkoisen kesäpäivän aikana nauttimaan runsaasti. Eri puolilla kaupunkia sekä puistoista löytyi upeita ja tunnelmallisia ruusukeitaita. Ruusujen kukintakausi oli aluillaan, joten niiden täysi loisto oli vielä edessä. Kaupungissa oli varsin rauhallista, sillä turistikausi oli vasta aluillaan.

Matkalle lähtijöillä oli valittavana kahdesta eri retkestä tai omatoimisesta samoilusta Visbyssä. Retkillä pääsi tutustumaan opastetusti joko jalan Visbyn keskustaan ja sen historiaan tai bussikierroksella laajemmin Gotlantiin. Olipa osa osallistujista lähtenyt matkaan omalla autollaan.

Tunnelmallinen Visby

Visbyssä ehdottomasti käymisen arvoisia paikkoja ovat kaupunkia ympäröivät historialliset muurit, vanhojen kirkkojen rauniot, rantatiet sekä kasvitieteellinen puutarha. Paikallinen suurtori ja ravintolat ovat kokemisen

arvoisia! Paljon historiaa ja tunnelmaa huokuva kaupunki pienine kujineen on pidemmänkin reissun arvoinen.

Omatoimiset kiertäjät kävivät tutustumassa Visbyn keskustan lisäksi muun muassa erilaisiin kirpputoreihin, Peppi Pitkätossun vieraaksi huvipuistoon, jylhään Pohjois-Gotlantiin tai upeisiin rantoihin.

Turvallista ja tunnelmallista matkustamista

Matkaa tehtiin Viking Linen M/S Gabriella -laivalla, jossa lähtöpäivän ryhmällä oli lämminhenkinen tervetulo-tilaisuus sekä buffetrükailu. Matkustaminen laivalla oli sujuvaa ja palvelut kattavia. Buffet lunasti jälleen paikansa Itämeren maukkaimpana. Senioriliiton toimistolta mukana matkassa olivat viestinnän asiantuntija **Petri Rytkönen** sekä **Aku Lehtonen**.

Syksyllä Patinan lukijoille on tarjolla Berliinin joulutrimmatka ja joulukuussa uudenvuoden matka Wieniin. Keväällä kohteena on upea Italia-Sveitsi! Tervetuloa mukaan!

Patinan lukijamatka viehättävään Pärnuun!

Runsas ja innokas joukko senioreita lähti aurinkoisena sunnuntaina kohti Viroa Viking Xprsin kyydissä.

TEKSTI: TOIMITUS KUVA: TOIMITUS

PATINA-LEHDEN KYLPYLÄLUKIJAMATKA lähti jälleen liikkeelle kohti Viroa ja aurinkoista Pärnu. matkustajia oli jälleen ympäri Suomen ja iloinen puheensorina heräsi jo Katajanokan terminaalissa tutujen tavatessa.

Laivalla matkalaisille oli luvassa Patina-lehden puheenvuoro senioriliiton viestinnän asiantuntijan Petri Rytköseltä sekä Matka-Agenttien edustajan, matkanjohtaja Riikka Kettusen info. Lisäksi matkalaiset pääsivät nauttimaan mutkattomasta merimatkasta ennen helteiseen Tallinaan saapumista.

Pärnu on Viron kylpyläpääkaupunki, jossa matkalaiset saivat nauttia monenlaisista kylpylähoidoista, sekä nauttia merenrantakaupungin maisemista ja ulkoilumahdollisuuksista. Matkalla majoituttiin Pärnun keskustan kupeessa, puistomaisessa ympäristössä ranta-alueella sijaitsevassa Viiking Spa -kylpylähotellissa, jossa oli tarjolla monipuolisia kylpylähoidoja.

Lukijamatkalaiset pääsivät myös kävelykiertokselle matkanjohtajan johdolla. Paikallisessa kirkossa oli hieno konsertti, joka kiinnosti, ja johon osallistui suuri osa ryhmästä. Pärnun upeat rannat tulivat myös tutuksi matkalaisille.

Patinan hyvän olon matkalla oli myös mahdollisuus tehdä retki ainutlaatuiselle Kihnu saarelle. Tämän ainutlaatuinen, merimiesten ja kalastajien saari sijaitsee Pärnunlahden edustalla, ja on Unescon maailmanperintökohde. Kihnu tunnetaan omaperäisestä kulttuuristaan: käsitöistään, kansallispuvuistaan, musiikistaan sekä omasta murteestaan. Ja sivuvaunullisista moottoripyörästään – sivuvaunu voi olla vaikkapa kalalaitikko! Nykyisin saarella asuu noin 700 asukasta. Matkalaiset pääsivät tutustumaan saareen avolava-auton lavalta!

Tulevat Patinan lukijamatka suuntaavat vielä tänä vuonna Berliiniin ja Wieniin. Ensi keväänä on lukijamatka luvassa matka ainakin Italiaan ja Sveitsiin satukirjan maisemiin sekä kesällä oopperamatka Saarenmaalle.

Bussimatka kohti Pärnuta alkamassa Tallinnassa

Patinan lukijamatka:

SATUKIRJAN MAISEMIA POHJOIS-ITALIASSA JA SVEITSISSÄ

Odotettu matka! Kuvankauniit maisemat Italian järvisseudulla ja Sveitsissä, alppien kohotessa korkeuksiin – kuin satukirjassa. Matkalla upeat Como- ja Lago Maggiore -järvet, elegantti Stresan kylä, Lugano ja Locarno Sveitsin puolella, ja vähän Milanoakin – tervetuloa mukaan! Matkalla on mukana Patinan edustaja.

Matka-ajankohta ja hinta: 3.-7.5. (ke-su) • 1.565,-
Minimi 30 matkustajaa, hinnassa jo huomioitu senioriliiton jäsenyys.

Hintaan sisältyy: • Finnairin reittilennot Hki-Milano-Hki • majoitus jaetussa kahden hengen huoneessa (2 yötä Como, 2 yötä Stresa) • lentokenttä- ja muut kuljetukset • hotelliaamiaiset, 3 lounasta, 3 illallista • retkiohjelmaa: kävelykiertokset Comossa ja Stresassa, risteily Como-järvellä, tutustuminen Villa Carlottaan huvilaan ja Isola Bellan saareen sekä Luganoon, kokopäiväretki Locarnoon, Milanon kaupunkikiertokset • suomenkielisen oppaan palvelut

Lisämaksusta: yhden hengen huone, lisämaksu 250,- (yksinmatkustavan on varattava yhden hengen huone).
Palvelumaksu 20,-. Matka ei sovellu liikuntarajoitteisille.
Matkalla noudatetaan Yleisiä Matkapakettiehtoja sekä matkanjärjestäjän erityisehtoja.

MATKAOHJELMA:

KESKIVIikko 3.5.

Lento Helsinki-Milano klo 08.00-10.05.
Bussikuljetus Como-järvelle, majoittuminen, lounas. Kävelykiertokset ja risteily järvellä.

TORSTAI 4.5.

Retki Villa Carlottaan ja Sveitsin puolelle Luganoon. Illallinen hotellissa.

PERJANTAI 5.5.

Lähtö Lago Maggiore -järvelle ja viehättävään Stresan kylään. Majoittuminen ja pieni kävelykiertokset, jonka jälkeen veneretki Isola Bellan saarelle. Saarella tutustuminen upeaan Borromeon palatsiin ja sen puutarhaan. Illallinen hotellissa.

LAUANTAI 6.5.

Juna-laivaretki alppimaisemissa Italiassa ja Sveitsissä: isolla järviläivällä kohti Sveitsin Locarno. Lounas laivalla upeissa järvimaisemissa. Locarnosta Centovalli-junalla vuorten yli Dolomodos-solaan – unohtumattomia maisemia! Illallinen hotellissa.

SUNNUNTAI 7.5.

Kohti Milanoa, jossa kaupunkikiertokset bussilla ja kävellen. Lounas, jonka jälkeen lentokentälle. Lento Milano-Helsinki klo 19.00-22.55.

VARAUKSET: MATKA-AGENTIT

puh. 09 2510 2080

myynti@matka-agentit.fi

matka-agentit.fi/matkakalenteri

**Matka
agentit**

Tunne huijarisi

- hyvä muistaa syyskauden alkuun

Talvea kohden mentäessä alkaa arki siirtymään jo syksyn puolelle yhteiskunnassa. Huijarit eivät lepää vaan jatkavat potentiaalisten uhrien etsintää.

TEKSTI: PETRI RYTKÖNEN
KUVA: SENIORILIITTO

SENIOREIDEN ON hyvä huomioida arjessaan erilaiset huijarit ja huijausyritykset. Yleensä huijauksen taustalla on halu saada rahaa ikäihmiseltä vetoamalla henkilön auttamishaluun, hyväntahtoisuuteen, sattumanvaraiseen onneen, läheisyyden tai rakkaudenkaipuuseen.

Huijari saattaa lähestyä sinulla uskomattomasta voitosta, kertomalla erittäin edullisesta tarjouksesta esimerkiksi avuntarpeesta suuressa rahansiirrossa. Oven takana tai puhelussa huijari saattaa esiintyä viranomaisena vedoten henkilön auktoriteetin kunnioittamiseen.

Henkilöä saatetaan lähestyä soittamalla, sähköpostitse, tekstiviestitse, sosiaalisen median kautta, kirjeellä tai perinteisesti koputtamalla oveen. Huijareita on aina ollut, huijaukseen käytettävät kanavat ja tavat huijata ovat muuttuneet.

Valepoliisit ja ikäihmiset

Huijarit käyttävät hyväkseen suomalaisten kovaa luottamusta viranomaisiin esiintyen erityisesti ikäihmisille poliisina puhelinsoiton yhteydessä tai käymällä ovella. Huijarit pyrkivät herättämään huolta uhrissaan kerto-

malla rikoksen uhasta, joka kohdistuu henkilöön. Seuraavaksi huijarit vaativat kiireellä uhriaan luovuttamaan esimerkiksi verkkonakkittunnukset tai pankkikortin tiedot.

Vastaavanlaisia huijauksia saatetaan yrittää tekeytymällä muiksi viranomaisiksi tai pankin virkailijoiksi. Vahingot onnistuneesta huijauksesta voivat nousta suuriiksi, kun uhrin pankkitili on tyhjennetty.

Älä siis koskaan luovuta verkkopankkitunnuksiasi tai pankkikorttiasi toiselle henkilölle, vaikka sinua painostettaisiin tai käskettäisiin! Viranomaiset tai pankit eivät kysy näitä tietoja puhelimitse tai sähköpostitse. He eivät myöskään kysy tai tarvitse pankkikorttiasi fyysisesti haltuunsa.

Älä säilytä verkkopankkitunnuksia tai pankkikortin tunnusta lähellä tietokonetta tai samassa paikassa. Älä myöskään päästä vieraita ihmisiä asuntoosi. Huijarit voivat olla hyvinkin huolitellusti pukeutuneita. Poliisin tunnustat aina virka-asusta ja siviiliasuisen poliisin virkamerkiställä!

Edellä kerrottujen huijausten määrä on lisääntynyt. Mikäli sinulta kysellään pankkitietoja puhelimitse, ilmoita kyselyistä nopeasti numeroon 112.

Nigerialaiskirjeet, lottovoitot ja nettirakkaat

Voit saada sähköpostiisi kirjeen, jossa luvataan voittoja ilman osallistumista tai pientä korvaustavastaan, palkkiota rahansiirroista tilisi kautta pientä maksua vastaan, avunpyyntö esimerkiksi lentolipun ostoa varten, tiedon yllättävästä perinnöstä tai vastaavasta. Kaikille näille yhteistä on halu saada uhri maksamaan huijarille jollain verukkeella.

Nettirakkaat pyrkivät myös samaan, samaan uhriltaan rahaa. Rakkaushuijarit pyytävät rahaa, että pääsevät rakkaansa luo. Tätä on saattanut edeltää pitkä alustus, keskustelu ja uhrin kourutus mutta lopuksi

”rakas” pyytää rahaa, jotta pääsee huijattavan luokse Suomeen.

Yleensä suomalaisia on näiden huijausten osalta suojannut kielialue, mutta kansainväliset huijarit ovat jo alkaneet löytämän tiensä suomenkielisiin viesteihin. Erityisesti tämä näkyy Facebook -kommenttikentissä. Varovaisuutta on siis noudatettava yhä enemmän!

Hyvä huomioida, ettei näihin kirjeisiin, lottovoitoviesteihin tai rakkaudentoivotuksiin tarvitse tai kannata vastata. Tuskin saat lottovoittoa ilman, että olet arvontaan osallistunut tai muutoinkaan ilmaiseksi rahaa tai huomattavaa etua! Muista, että Suomessa rahapeliluvut ovat yksinoikeudella Veikkaus Oy:llä.

Varovaisuus ja tosiasioiden selvittäminen on aina tärkeää, erityisesti nettirakkaiden kanssa. Älä koskaan lähetä rahaa tuntemattomalle henkilölle!

Tunkeilevat myyjät ja tarjoukset

Saatat saada postitse laskun muotoon tehdyn tarjouksen tai kotiisi istumaan myyjän, joka innokkaasti ja painokkaasti myy jotain palvelua tai vastaavaa. Sinulle saatetaan myydä palvelua reippaaseen ylihintaan.

Selvitä aina laskun muodossa tulleen tarjouksen perusteet, ennen kuin maksat. Jos saat painokkaan tarjouksen esimerkiksi katto- tai keittiöremontista, mieti tarvitsetko todella remonttia. Jos tarvitset, kilpailuta tehtävä remontti.

Ole tarkkana myös, jos tilaat postitse automaattisesti uusiutuvan tilauksen. Varmista, että tilauksen saa tarvittaessa helposti peruttua.

Lisätietoja ja lähteenä käytetty:

- Poliisin sivusto ”Tukea ikäihmisille” www.poliisi.fi - sivuilla kohdassa -> Poliisi -> Tietoa poliisista -> Turvallisuus ja järjestys -> Tukea ikäihmisille
- Kodin Kyberopas osoitteessa www.turvallisuuskomitea.fi/materiaalit/julkaisut/

Helteinen viikonloppu siivitti seniorikeilailua

Senioriliiton vuoden 2022 seniorikeilailu saatiin vietyä läpi kesän viimeisenä helleviikonloppuna 27.-28.8.

TEKSTI JA KUVAT TUULA NORDSTRÖM
Keski-Espoon seniorit pj.

BOWLCIRCUS ESPOON Leppävaarassa sai suojiinsa eri puolilta Suomea tulleita keilaajia, yhteensä 61 henkilöä. Edustettuna oli 17 senioriyhdistystä, pohjoisin ja samalla itäisin yhdistys Joensuun kansalliset seniorit ja läntisin Uudenkaupungin kansalliset seniorit. Eteläisimmät keilaajat edustivat Länsi- ja Itä-Helsingin senioreita. Lammin seudun kansallisilla senioreilla ja järjestävällä seuralla Keski-Espoon senioreilla oli yhtä suuri edustus. Pieni kannustusjoukko oli löytänyt tiensä keilahalliin.

Sukupuolijakauma ilahdutti. Yleensä senioriyhdistysten tilaisuuksissa, matkoilla ja retkillä on naisenemmistö. Täällä miehillä oli selkeä ylivoima, 43 vastaan 18. Tämä vahvistaa eri kerhojen merkitystä tärkeänä osana

senioriyhdistysten toimintaa. Jokaiselle jotakin!

Järjestäjän näkökulmasta katsottuna "seniorikeilailu" saatiin vietyä läpi suuremmista kummelluksista. Tosin ulkopuolisena maallikkona voin todeta, että ennakkovalmistelut vaativat järjestävältä taholta (tässä tapa-

uksessa keilakerhon aktiiveilta) paneutumista. Kiitos heille!

Koko tulosluettelo löytyy osoitteesta: www.espoosenioryhdistys.fi

Perinteinen Patina Golf mestaruuskilpailu koettiin Vierumäellä

Patina-lehden perinteinen Patina Golf -mestaruuskilpailu koettiin 9.6.2022 Vierumäki Golfn Cooke-kentällä. Tapahtuman isäntänä toimi Lahden Kansalliset Seniorit ry:n Golfkerho.

TEKSTI MIKKO MAUNULA JA LEILA ARVELA
KUVAT TUIJA HYNINEN

KILPAILUPÄIVÄNSÄÄ oli erittäin suosiollinen, aamuaurinko paistoi, tuultakin saatiin ja pieni sadekuuro muistutti olemassaolostaan. Kaiken kaikkiaan golfpelaajan ihanesää.

Mukana oli 118 kilpailijaa 28 eri yhdistyksestä ympäri Suomea. Tunnelma oli korkealla varsinkin, kun pelaajat saivat eväspussit ja Fazerin tuotteita sisältävät muistolahjat, joilla eli kuulemma koko viikon, kuten eräs seniori ilmoitti jakajana toimineille iloisille rouville. Vierumäen kentät ovat tunnetusti haasteellisia ja vaikeita. Hyvät tulokset kertovat, että vaikka Challenge Tour-tason kent-

tä Cooke ei ollutkaan kovan talven jäljiltä täydessä loistossa, olosuhteet olivat silti kohtuullisen hyvät. Kenttä toimi ja veti hyvin, eikä suurempia ongelmia syntynyt.

Kilpailun johtajana toimi **Ville Hautala** Vierumäki Golfista ja hänen varamiehenään Lahden Senioreiden **Olavi Lehtonen**, kilpailun tuomarina oli **Jyrki Aaltonen**. Lahden Kansalliset Seniorit ry:n puheenjohtaja **Seppo Toivonen** oli myös paikalla toivottaen kilpailijat ja huoltajat aamulla tervetulleiksi Vierumäelle. Kiitos onnistuneista kisajärjestelyistä lankeaa Vierumäki Golfille ja sen henkilökunnalle, unohtamatta kiitoksia oman yhdistyksemme Golfkerhon aktiivisille ja ahkerille talkoolaisille.

Golfiin kuuluva tuttu tapaaminen ja uusien tuttavuuksien solmiminen näkyi pitkin päivää. Iloista senioritoimintaa parhaimmillaan. Seuralaisille Vierumäen Urheilupuisto ja ympäristö tarjosi monenlaista liikuntaa joko omatoimisesti tai ohjatusti. Palaute pelaajilta oli pääsääntöisesti positiivista. Kehittämistä toivottiin kilpasarja-jakoon.

Henkilökohtaista pistebogey-sarjaa, jossa miehet ja naiset ovat samassa sarjassa ja lyövät samalta lyöntipaikalta, eivät kaikki naiset pitäneet tasapuolisena.

Palkinnoista ja niiden jaosta huolehti **Olavi Lehtonen**. Etukäteen oli varmistettu, että kaikki kiertopalkinnot oli toimitettu paikalle.

Liiton mestaruudet ratkotaan neljässä sarjassa ilman tasoituksia eli voittaja on se, joka selvittää kentän vähimmillä lyönneillä.

Liiton mestarit 2022

Naiset alle 70 lyöntipeli

1. **Eija Laakso** Harjattula GCC 90
2. **Christina Siljander** Hirvihaara Golf 92
3. **Tuija Teivo** Tuusula GK 95

Naiset yli 70v. lyöntipeli

1. **Leena Haavisto** Master GC 87
2. **Anneli Hietala** Aulanko GK 89
3. **Tuula Kemppi** Golf Pirkkala 90

Miehet alle 75v lyöntipeli

1. **Jorma Rantanen** Nokia River Golf 82
2. **Jorma Kyckling** Lahden Golf 83
3. **Mikko Peltokorpi** Peuramaa Golf 84

Miehet yli 75v lyöntipeli

1. **Tapani Piipari** Kymen Golf 82
2. **Ilmari Hämäläinen** E-Pohjanmaan Golf 82
3. **Risto Lassila** Messilä Golf 85

Pistebogey sarja N<70, M<75

1. **Mikko Peltokorpi** Peuramaa Golf 41 p
2. **Jorma Kyckling** Lahden Golf 39 p
3. **Veli-Pekka Parviainen** Golf Pirkkala 39 p

Pistebogey sarja N>70, M>75

1. **Ilmari Hämäläinen** E-Pohjanmaan Golf 41
2. **Pauli Mattjus** Hiisi-Golf 41
3. **Markku Saari** Uusikaupunki GK 40

Joukkuekisa (3 hlöä)

1. Uudenkaupungin Kansalliset Seniorit 114
2. Pirkkalan Kansalliset Seniorit 106
3. Loviisan Seniorit 2 105

Liikuntakerhoissa toimitaan aktiivisesti

Senioriliiton paikallisyhdistyksissä toimii monenlaisia ja monipuolisia liikunnallisia kerhoja yhteensä noin 250.

TEKSTI: PIA NYMAN, RIITTA RANTA JA MATTI SALSTE
KUVAT: LAURI PIETILÄINEN JA RIITTA RANTA

YLEISIMMIN LIKUTAAN keilakerhossa, sitten liikuntakerhossa, kuntosalikerhossa, kävelykerhossa ja golfkerhossa. Myös vesiliikunta on suosittua.

Tässä alla on muutama esimerkki liikuntakerhoista.

Imatralla jumppaavat Äijät

Vuoden 2017 syksystä alkaen on äijäjumppattu Imatran Urheilutalon painisalissa, jossa jumppaaminen jatkuu edelleen.

Jumpat jatkuvat koronarajoitusten huomioiden kevätkaudella 2022. Mikäli uusia rajoituksia ei tule, jumpat jatkuvat kerran viikossa ryhmän vetäjän **Matti Salteen** tahdissa.

Varusteiksi tarvitaan ainoastaan sisäliikuntaan soveltuva vaatetus ja kengät. Ulkokengissä ei painimattolle saa mennä. Jumppa-alustaa ei tarvita, koska tilassa on pehmeä tatami.

Jumppassa pääpaino on liikkuvuuden ylläpitämisessä ja venyttelyllä on keskeinen osuus. Myös tasapainon säilyttämistä harjoitetaan. Vaakaa harjoitellaan melkein joka kerta, tosin horjahtaen ja naurun kera!

Parikymmentä äijää on koko ajan ollut mukana ja vaihtuvuus on hyvin vähäistä. Keskimäärin vähän toistakymmentä osallistuu yhteen sessioon. Korona tietoenkin hiljensi koko homman, mutta koronan jälkeen tuli neljä uutta porukkaan ja toivoa sopii, että tahti jatkuu.

Tämä jumppa tuskin on ketään jäseneksi houkutelut, mutta ehkä se jotain myönteistä kuvaa senioritoiminnasta mukanaan on tuonut. Ainakin jumppaajat tuntuvat viihtyvän ja kutsuvan mukaan muitakin.

Äijäjumppalla pyritään säilyttämään kropan liikkuvuutta ja toimintakykyä, joten onhan sillä periaatteessa

myönteinen vaikutus myös mielialaan. Ennen ja jälkeen jumpan on salissa melkoinen pulina, kun maailman asiat pannaan parempaan järjestykseen.

Tästä jumppaporukasta löytyi vuosi sitten myös intoa perustaa uusi kuntopiiri, joka käy jumpan lisäksi tai muuten vaan kuntosalissa koettelemassa voimiaan kuntosalin laitteissa. Tätä piiriä vetää **Lauri Pietiläinen**.

Pälkäneellä ulkoillaan läpi vuoden

Pälkäneen senioreiden ulkoliikuntakerhossa on noin 30 henkilöä. Viikoittaisilla kävelyillä on yleensä mukana 15-20 henkilöä. Talvisin vaihdetaan sään salliessa kävely hiihtoon. Viime talvena kerholaiset hiihtivät yhteensä 5 kertaa tammi-helmikuussa.

Kerhotoimintaa on läpi vuoden, paitsi heinäkuu on yhdistyksen lomakuukausi ja joulun aikaan pidetään pieni tauko. Kävellään yhdessä kerran viikossa aina torstaisin eri kohteissa, reitit siis vaihtelevat. Yleensä reitin pituus on 5-6 km.

Vuosien varrella on tullut uusia kerholaisia ja muutama tietysti jäänyt pois. Ulkoliikuntakerho on toiminut vuodesta 2013 **Riitta Rannan** vetämänä ja on myös monia, jotka ovat olleet mukana jo sieltä saakka.

Kerho on houkutelut myös uusia jäseniä yhdistykseen. Vetäjä on saanut puhelinsoittoja, joissa on kerrottu, että nimenomaan liikuntakerhon toiminta on houkutelut liittymään jäseneksi.

Liikuntakerholla on ehdottomasti terveyttä vahvistava merkitys. Kerholaiset ovat hyvinvoivan näköisiä, iloisia ja aktiivisia muutenkin. Esim. viikoittaiset kävelyt ovat myös sosiaalista kanssakäymistä. Välillä nauru raikaa ja välillä käydään vakavia keskusteluja. Usein kävelyn jälkeen mennään vielä yhdessä kahville Nuijantalolle. Jutut lenkillä jää nimittäin joskus kesken eli pitää vielä jatkaa kahvikupposen ääressä. Tämä kaikki vaikuttaa varmasti myös henkiseen hyvinvointiin.

Pari kertaa vuodessa kerho tekee lisäksi kokopäiväretken jonnekin luonnonpuistoon tai retkeilyalueelle. Tänä keväänä oltiin päivän retkellä Sastamalan Ritajärvellä ja mukana oli Pälkäneeltä 29 senioria ja Sastamalasta liittyi joukkoon vielä 7 senioria heidän yhdistyksestään.

Edunvalvonnassa tapahtuu syksyllä

Senioriliiton toimistolla tapahtui muutoksia kesäkuun alussa, kun Rohkeasti seniori-hankkeen koordinaattori Timo Vuori palasi edunvalvonnan suunnittelijan tehtävään.

TEKSTI: TIMO VUORI
KUVA: AKU LEHTONEN

Edunvalvontapäivä tiistaina 11.10.

Senioriliitto järjestää lähitapaamisena edunvalvontapäivän Eurooppasalissa Helsingin Kampissa tiistaina 11.10. Tapahtumassa kuullaan puheenvuoroja mm.

Suomen talouden haasteista (kansanedustaja Petteri Orpo), sote-uudistuksesta (kansanedustaja Mia Laiho) ja ajankohtaista tietoa työeläkkeistä (ETK:n toimitusjohtaja Mikko Kautto).

Tapahtuma on tarkoitettu erityisesti piirien hyvinvointialuevastaaville, vanhusneuvostojen jäsenille sekä piirien ja yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille. Tapahtumaan on rajallinen määrä istumapaikkoja (70).

Senioriliiton ja EETUn lausunnot

Kuluvan vuoden aikana Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on antanut 11 lausuntoa, joista viimeisin käsittelee valtioneuvoston periaatepäätöstä koskien suomalaista demokraatiapolitiikkaa 2020-luvulla. Senioriliiton aloitteesta lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että yhteiskunnallisessa keskustelukulttuurissa sivuutetaan helposti ikääntyneiden mielipide ja osallisuus.

Senioriliitto on antanut kaksi omaa lausuntoa kuluneen vuoden aikana. Elokuun lopussa liitto lausui ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä. Eläkeläisjärjestöt on otettava mukaan ikäohjelman seuraavan vaiheen valmisteluun. Tällä kertaa elä-

keläisjärjestöjä ei kuunneltu valmisteluvaiheessa. Vapaaehtoistoiminnan autonomia ja resurssit on turvattava, mikäli tavoitteena on, että järjestöt ovat osaltaan tukemassa tärkeää tavoitetta – ikäkyvykäs Suomi.

Kaikenikäisille hyvä Suomi

Tulevat eduskuntavaalit poikkeavat olosuhteiden puolesta monella tavalla aikaisemmista vaaleista. Inflaatio on kiihtynyt, Ukrainassa käydään sotaa ja mahdollinen energiakriisi. Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyy virallisesti vuoden 2023 alussa.

Senioriliiton vaalitavoitteet kootaan Kaikenikäisille hyvä Suomi -teeman alle. Epävarman yleisen tilanteen takia vaalitavoitteet julkaistaan vasta lähempänä vuoden 2022 loppua.

Vaalitavoitteita tehdään tunnetuksi sosiaalisessa mediassa ja senioriliiton verkostojen kautta. Yksi edunvalvonnan tavoitteita onkin tiivistää ja laajentaa edunvalvonnan verkostoa. Viimeksi kesällä 2022 senioriliitto liittyi VAHVA-verkostoon, joka on vanhustyön ja ikääntyneiden parissa työskentelevien SOSTEn jäsenjärjestöjen verkosto.

Koti palveluiden keskellä

Saga-palvelutalossa asut aktiivisessa ja turvallisessa ympäristössä palveluiden ja hyvän seuran lähellä. Löydät talomme seitsemältä paikkakunnalta – Helsingistä, Vantaalta, Turusta, Lahdesta, Lappeenrannasta, Raumalta ja Seinäjoelta.

Hyvinvointi-, kuntoutus- ja hoitopalvelumme muuntuvat tarpeidesi mukaan. Modernit talomme tarjoavat monipuolista harrastus- ja kulttuuritoimintaa oman ikäisessä seurassa.

Talojen viihtyisät ja esteettömät yhteistilat kutsuvat viihtymään. Lue lisää osoitteessa sagacare.fi

Tervetuloa ihastumaan!

Maksuton puh. 0800 06116 (ark. klo 8-16)
myynti.saga@sagacare.fi

 Saga-palvelutalot

 SAGA
PALVELUTALOT

Kaikki mukaan Savonlinnaan kesällä 2023!

TEKSTI: PIA NYMAN

KUVA: PETRI RYTKÖNEN

- TERVETULOA Savonlinnaan viihtymään ja kokoustamaan 6.-8.6.2023, toivottaa innostuneesti Risto Hämäläinen, Etelä-Savon piirin puheenjohtaja.

- Kehitämme liittokokouksesta oheisohjelmiseen monipuolisen tahtuman, jota kaikki kiinnostuneet voivat tulla seuraamaan.

Savonlinna on ihastuttava, noin 35 000 asukkaan kaunis ja eläväinen kaupunki Saimaan sylissä ja tunnettu oopperajuhlitaan. Savonlinna on rakennettu saarille, ja keskustassakin luonto on kaikkialla lähellä. Kaupunki on valittu kesällä 2020 Iltalehden äänestyksessä Suomen parhaaksi kesäkaupungiksi.

Etelä-Savon piiri on yhdessä liiton toimiston kanssa järjestämässä vuoden 2023 liittokokousta ja sen oheistapahtumia. Järjestelytoimikunnassa ovat piiristä mukana **Risto Hämäläinen, Arja Broms, Harri Halko, Tiina Raninen, Pekka Huovila, Ritva Kilpeläinen, Sakari Vänttinen ja Pekka Valtari** sekä liitosta **Risto Löppönen** ja toimiston edustus.

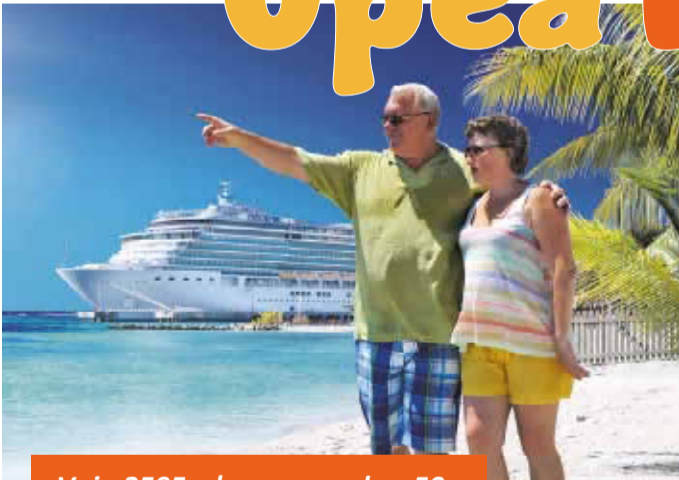
- Ajatus on se, että kehitämme risteilyjä, lettukestejä, historiallisiin nähtävyyksiin tutustumista niin, että jokaiselle löytyy jotakin, puhumatkaan mahtavasta Seniorit Linnassa -illasta, mainostaa Risto.

Kansallisen senioriliiton liittokokous pidetään kesäkuun alussa Savonlinnassa. Liittokokous on senioriliiton ylin päättävä elin ja se kokoontuu kerran kolmessa vuodessa. Kokouksessa valitaan liiton johtavat luottamushenkilöt ja päätetään tulevien vuosien toiminnasta.

Olemme järjestämässä poikkeuksellisen tärkeää kokousta, sillä siellä tehtävillä päätöksillä linjataan liiton tulevaisuutta moneksi vuodeksi eteenpäin. Toivon, että kaikki yhdistykset ottavat liittokokouksen omaan ensi vuoden toimintasuunnitelmaansa ja osanotto on runsasta, kiteyttää Risto.

Upea Karibia!

Vain 2595,- | varausmaksu 50,-

Asiantuntijaopas Tuuli Sariola
Varmistaa järjestelyt laivalla ja opastaa kohteissa

9 pvän Senioreiden VIP -eturisteily 5. - 13.2.2023

Loistoristeilyä Costa Pacifican Karibian risteilyllä on upea reitti - kuusi ainutlaatuista vierailukohtaa! Tutustut Dominikaaniseen tasavaltaan, jonka monipuolisuus tulee esille niin viehättävissä kaupunkikohteissa, jännittävissä palmumetsissä kuin ihka aitoa paikalliselämää seurattessakin.

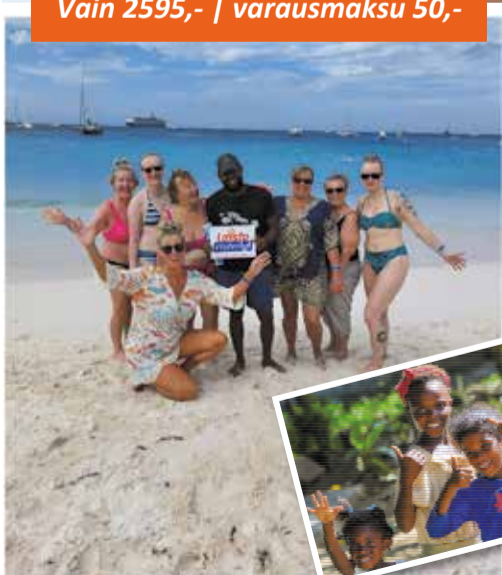
Risteilyllä vierailaan myös rennonletkeällä Jamaikalla ja Grand Turksin paratiisissa - kaikkea tätä ympäröi iki-ihana Karibianmeri, jonka äärellä vietät unelmiesi loman.

Sisältää kaiken tämän! Lennot ja kuljetukset satamaan • Kaikki ateriat laivalla • verot • satamamaksut ja juomarajat

VIP-edut Senioreille! Yöpyminen lentokenttähotellissa, meno • parkkipaikka loman ajaksi • illallinen ja info hotellissa • aamiainen ja kuljetus lentokentälle

Upea reitti

- La Romana,** Dominikaaninen tasavalta
- meripäivä
- Ocho Rios,** Jamaika
- Amber Cove,** Dominikaaninen tasavalta
- Grand Turks,** Turks Islands
- Samana,** Dominikaaninen tasavalta
- Catalina Island,** Dominikaaninen tasavalta
- La Romana,** Dominikaaninen tasavalta
- Paluulento Helsingissä

Kansallinen senioriliitto ry

LOISTORISTEILYT

Valkovenäläisen Tatsiana Zelkon tarina

Senioreiden karu kohtalo Valkovenäjällä

Valko-Venäjän eläkeläisten liiton ”Meidän sukupolmemme” (Nasha Pakalenne) hallituksen puheenjohtaja Tatsiana Zelko kuvaili eläkeläisten tilannetta Valko-Venäjällä ESU:n konferenssissa Tallinnassa toukokuussa 2022.

TEKSTI OLAVI NIEMINEN JA KARI MARTIALA
KUVAT TATSIANA ZELKON ARKISTOT

”MEIDÄN SUKUPOLVEMME” yhdistys on rekisteröity Puolassa ja se ilmeisesti vaikuttaa kaikkeen yhdistyksen toiminnassa. Zelko ja hänen poikansa eivät ole päässeet esimerkiksi äänestämään, vaikka kävivät äänestyspaikan ovella. He ovat ilmeisesti valtion virkakoneiston mielestä poliittisesti aktiivisia (kuuluvat vain senioriyhdistykseen). Heidät työnnettiin ulos ja samoin kohdeltiin muitakin äänestyksen tulleita. Vaalitulosia ei ole saatu äänestysalueittain.

Vaalien jälkeen alkoivat massiiviset protestit. Satoja tuhansia ihmisiä kokoontui kaduille. Sunnuntaisin marssit olivat rauhallisia ja mutta monet marseista muuttuivat rauhattomiksi poliisien toimesta.

Zelkon mukaan Valko-Venäjän poliittinen kriisi on varmasti yksi tärkeä juurisyy siihen, miksi sota alkoi Ukrainassa. Pelko länsimaisen demokratian leviämisestä Ukrainaan aiheutti erikoisoperaation eli Ukrainan sodan.

Marsseja syytettiin natsiksi

Marsseilla käytettiin pitkää valko/puna/valko nauhaa ja poliisi väitti sitä puolalaiseksi natsilipuksi. Satoja ihmisiä pidätettiin. Poliisi käytti kyynelkaasua rauhallisia mielenosoittajia vastaan ja poliisilla oli pitkät pamput ja aseet esillä. Henkilöitä otettiin kiinni ja tarkistettiin paperit. Osa vietiin suoraan busseihin ja heidän kätensä sidottiin selän taakse. Protesteissa useita ihmisiä katosi

Tämä juttu perustuu valkovenäläisen Tatsiana Zelkon puheeseen ESU:n konferenssissa Tallinnassa toukokuussa 2022. Zelko on Valko-Venäjän eläkeläisten liiton ”Nasha Pakalenne” hallituksen puheenjohtaja. Organisaation tavoitteita ovat vanhusten suojeleminen, tiedotustoiminta, Valko-Venäjän eläkejärjestelmän modernisointi ja mahdollisten organisatoristen kampanjoiden toteuttaminen. Organisaatiolla on myös kansainvälinen asema tarkkailijana Euroopan eläkeläisten liitossa ja koordinaattorina itäisen kumppanuuden kansalaisyhteiskuntafoorummin 4. työryhmässä ”Ikäihmisten väliset kontaktit” -alaryhmässä.

ja noin 100 hengen tiedetään kuolleen. Siksi osa poistui peloissaan myöhemmin vapaaehtoisesti koko maasta.

Zelko keskusteli erään virkapuvussa olleen poliisipäällikön kanssa. Siellä oli myös virkamerkittömiä salaisen poliisin edustajia. Päällikkö oli kansalaisten puolella, mutta joutui pakosta toimimaan käskyjen mukaan.

Seniורי-ikäisiä eli yli 60 -vuotiaita pidätettiin yli 100 henkeä. Henkilötiedot kirjattiin, rahat otettiin pois ja heitettiin putkaan. Osa vietiin putkan jälkeen kotiin, osa sai mennä omin avuin. Sakkoa määrättiin jopa 6400 ruplaa (0,28 euro/rupla). Eräille eläkeläisille se on koko vuoden tulo.

Kovia rangaistuksia eläkeläisille

Kaiken kaikkiaan noin 2100 henkilöä pidätettiin marssien yhteydessä. Heistä 32 henkilöä sai jopa kahden vuoden vankilatuumion. Valko/puna/valko nauha rinnassa aiheutti 14-15 päivän putkarangaistuksen.

Zelko oli myös itse putkassa kaksi viikkoa. Pisin ran-

gaistus 60 -vuotiaalle oli 2,7 vuotta vankeutta ja sakkoa 807 euroa. Normaalisti sakot olivat 90 - 290 euroa.

Jos kyseessä oli uusintapidätys, niin pidätys jatkui jopa 27 päivää ja lisäksi tuomittiin 1060 euron sakkoon. Nämä tiedot Zelko on itse kuullut pidätetyiltä.

Putkassa huolehdittiin covid 19-viruksen torjunnasta siten, että sellin seinät ja lattiat ruiskutettiin kloridilla. Zelko joutui makaamaan myös sellin lattialla, sillä selli oli niin täynnä vangittuja.

Zelko asuu edelleen Minskissä ja hänen asunnon ulko-oven takana on käynyt salaisen poliisin ihmisiä koputtelemassa. Hän ei ole kuitenkaan uskaltanut avata ovea kenellekään.

Zelko eivätäkään muutkaan häntä lähellä olevat ihmiset ole nähneet Valko-Venäjän presidentti Lukasenkoa elävänä, mutta televisiossa esitetään hänestä videoita urheilemassa tai pöydän takana puhumassa.

Hänen mukaansa kukaan ei tunnu uskovan näitä asioita Ukrainassa tai sen ulkopuolella. Zelko halusi kertoa tarinansa kokousväelle, jotta Valko-Venäjän tilanne ymmärrettäisiin paremmin.

KYLPLYLÄ LOMAT
RAUHALAHTI

SYKSYN LOMATARJOUKSET

TUNNELMIA 3 VRK 167 € / HLÖ / 2 HH
Tulopäivä maanantai tai tiistai.

KYLPLYLÄLOMA 2 VRK 148 € / HLÖ / 2 HH
Tulopäivä maanantai, tiistai tai keskiviikko.

Sis. maj. 2-3 vrk, aamiaiset, päivälliset, kylpylän ja kuntosalin Voim. 17.12. 2022 asti (ei vk 42-43).
Tarjous senioriliiton jäsenille: varauskoodilla ”PATINA”, myös nettivaraamossa.

**TANSSIA, KARAOKEA,
PERINNEILTOJA.
VARAA HOIDOT ENNAKKOON!**

PUH. HINTA: Lankapuh. 0,032 €/min. + 0,0835 €/puhelu,
matkapuhelimesta 0,192 €/min sis. alv 24 %.

Tanhuvaara
URHEILUOPISTO & SPORT RESORT

TANHUVAARA.FI

Senioritanssijat kaatavat kaamoksen 18.-20.11.2022

Ohjelmassa perinteisiä senioritansseja helpoista haasteellisiin valinnan mukaan.

Hinnat alk. 140 €/hlö/2hh asuntolassa
1hh lisämaksu 35 €/vrk

Tanhuvaara Sport Resort •
Moinsalmentie 1042, Savonlinna

Hintaan sisältyy majoitus täysihoidolla, ohjattu tanssi-ohjelma sekä iltaohjelmaa, vapaa kuntosalin ja Sport Spa-kylpylän käyttö yleisövuoroaikoina.

ILMOITTAUTUMISET JA LISÄTIEDOT:
tanhuvaara.fi, 044 715 0400 tai myynti@tanhuvaara.fi

Lastenliitto toteuttaa lastennäköistä toimintaa

Lastenliiton unelmana on toteuttaa sellaista toimintaa, mitä lapset toivovat. Arvot ovat reilu, välittävä, rohkaiseva ja lapsilähtöinen.

TEKSTI: PIA NYMAN KUVAT: LASTENLIITON KUVAPANKKI

LASTENLIITON TÄRKEIN TEHTÄVÄ on matalan kynnyksen toiminnan järjestäminen lapsille.

– Se tarkoittaa sitä, että toiminta tuodaan lasta lähelle, siellä ei ole mitään tasovaatimuksia kuten esimerkiksi urheilujärjestöissä, se on kaikille avointa ja hinta on mahdollisimman alhainen tai jopa ilmainen, kertoo toiminnanjohtaja **Mia Syysnummi**.

Lastenliitto ry on valtakunnallinen lapsi- ja varhaisnuorisojärjestö, joka järjestää lapsille, nuorille ja lapsiperheille elämyksellistä, innostavaa ja lasten näköistä harrastus- ja vapaa-ajantoimintaa.

Toimintaan on helppo osallistua, ja sitä löytyy perheitä lähellä ympäri Suomen, pääpaino Etelä-Suomessa ja kaupungeissa.

Tavoitteena on, että jokaisella lapsella on mahdollisuus harrastaa. Tavoitteen toteuttamiseksi liitto tekee yhteistyötä kuntien, toisten järjestöjen ja yritysten kanssa rahoituksen ja resurssien saamiseksi.

Päätoimintamuotoja ovat kerhot ja leirit alakouluikäisille. Liitto etsii koko ajan uusia muotoja osallistaville lapsille ja nuorelle toimintaan.

Meillähän on myös tällainen leiri- ja kerhokaveritoiminta. Vähän jo vanhempi lapsi voi tulla leirille leiri- tai kerhokaveriksi. Saa olla mukana tekemässä ja siitä saa todistuksen, kertoo Mia.

Lastenliitto järjestää vuoden aikana myös monenlaisia koko perheen tapahtumia. Lisäksi järjestetään lakisääteistä aamu- ja iltapäivätoimintaa kuudella paikkakunnalla.

Liitto luo toiminnallaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kesän leiritoiminnan avulla tuetaan myös aikuisia vanhemmuudessa ja työn ja perheen yhteensovittamisessa sekä nuoria työelämään tutustumisessa ja työelämätaitojen opettelussa. Liitto myös kouluttaa nuoria sinustako ohjaaja – maksuttomalla koulutuksella.

Meillähän on tosi erilaisia työsuhteita; töissä on toiminnan koordinoijia, iltapäiväkerhotoiminnan ohjaajia, teemakerhojen ja kesäleirien ohjaajia ja apuohjaajia. Koko ajan on haku päällä uusiksi ohjaajiksi ja palkataan paljon mm. opiskelijoita. Myös opinnäytetyön tekijöitä ja harjoittelijoita otetaan tutustumaan liiton toimintaan, kertoo Mia.

Toimintaa on ollut vuodesta 1972 asti. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee toimintaa, mutta lisäresursseja tarvitaan, sillä koronan jälkeen kerhoihin on paljon halukkaita ja resursseja tarvitaan lisää.

Myös senioreita toivotaan mukaan työhön lasten ja nuorten hyväksi.

– Tätähän pohjustettiin siellä liiton risteilyllä. Kun lastenliitolla on kaikki prosessit kunnossa, voisiko senioreiyhdistykset ottaa aktiivisesti yhteyttä meidän yhdistykseemme ja pohtia, mitä voitaisiin tehdä yhdessä, esimerkiksi satutuntien ja teemakerhojen pitämisessä, kannustaa Mia.

Vauvamuskarissa
Varsinais-
Suomessa

Lastenliiton toiminta vuonna 2021

Kotiseutupäivä Kemiönsaarella

Kemiönsaaren seniorit ry järjesti 24.8. Varsinais-Suomen kansallisen senioripiirin kotiseutupäivän kiertoajeluna saaristokunnassaan. Retkelle osallistui reilu 30 jäsentä viidestä eri yhdistyksestä.

TEKSTI JA KUVAT: MIRJA PENNA, Kemiönsaaren seniorit ry

KEMIÖNSAAREN YHDISTYS järjesti linja-autokuljetukset Turusta ja Salosta. Osallistujat saapuivat Salosta pienellä linja-autolla ja isolla Turusta. Kemiössä matkustajat yhdistettiin yhteen autoon ja näin saatiin myös kemiönsaarelaiset mukaan.

Mukana oli myös Kemiönsaaren paikallislehden Annonblad / Ilmoituslehti toimittaja, joka sai kokea senioriretken tunnelmaa.

Kotiseutupäivän suunnittelussa yhdistys päätyi kiertoajeluretkeen, jotta osallistujat näkisivät laajasti varsinaissuomalaista saaristokuntaa. Kohteet olivat erilaisia kulttuuria, historiaa ja nykyaikaa käsittäviä sekä mahdollisia myös suuremmalle ryhmälle.

Retkipäivän linja-autokuljetuksista vastasi hienosti Jani Launokorpi. Klo 9 linja-autot saapuivat Kemiöön. Matka jatkui paikallisoppaan Marjatta Grenmanin opas-

tamana koko päivän. Aloitimme sämpyläbuffet aamukahvilla Kaffepaussissa. Siellä seniorit saivat tuliais-kassin, jossa oli materiaalia Kemiönsaaren kunnalta, Söderlångvikin kartanolta ja paikallislehdeltä.

Amos Anderssonin kesäaunolla

Söderlångvikin kartanossa ryhmä tutustui tohtori Amos Andersonin kunnostettuun kesäauntoon. Opastetulla kierroksella kuultiin elämäkerta, katsottiin huoneita ja taidenäyttelyä sekä pikaisesti puutarhaa. Retki jatkui Kasnäsiin, jossa buffet lounas nautittiin merellisissä maisemissa uudessa ravintolarakennuksessa. Aikaa oli pienelle kävelyllä ja ostoksille.

Seuraavaksi vietettiin muutama tunti Taalintehtaan ruukkimaaisemissa. Taalintehtaan kiertoaajelun lisäksi tutustuimme Taalintehtaan ruukkimuseoon ja vierailimme Lasihytissä, jossa lasinpuhaltaja **Jarl Hohenthal**

piti pienen lasinpuhallusnäytöksen. Molemmista kohteista osallistujat löysivät tuliaisostoksia.

Mukava yhdessäolo piti virkeänä

Iltapäivällä siirryimme Västanfjärdin vanhalle kirkolle kuulemaan västanfjärdiläisten elämästä ja kirkon historiasta. Tämän jälkeen oli iltapäiväkahvit Brännbodan Kansakoululla, jossa yrittäjä **Pasi Tamminen** kertoi ravintola- ja majoitustoiminnan aloittamisesta ja nykytilanteesta. Vasta leivotut suuret munkit maistuivat ja kahvi piristi retkeläisiä, jotka jaksoivat kuunnella vielä viimeisessä kohteessa Kimito Brewingissa yrittäjä **Jonas Sahlbergin** kertomusta panimoyrityksestään. Esitelyn jälkeen oli mahdollisuus ostaa suosituinta yrityksen tuotetta eli uutuutta, jota asiakkaat usein kysyvät.

Kemiönsaari oli kierretty klo 18.30, jolloin yhdestä autosta siirryttiin jälleen kahteen autoon kotimatkoja varten. Päivän pituudeksi tuli usealle reippaasti 12 tuntia, mutta mukava yhdessäolo ja uusien ihmisten tapaminen piti virkeänä. Päivän aikana tuli kuntoiltuakin huomaamatta siirryttäessä linja-autosta kohteisiin ja takaisin. Jalat väsyivät usealla iltapäivällä. Silti kuitenkin kaikki jaksoivat. Erinomainen opas ja kuljettaja saivat kiitosta. Kiitos osallistujille, jotka mahdollistivat päivän toteutumisen pienelle yhdistykselle.

Varsinais-Suomen senioripiirin kehittämispäivä

Varsinais-Suomen kansallinen senioripiiri käynnisti syksyn 2022 toiminnan yhteisellä kehittämispäivällä. Tilaisuuteen oli saapunut osallistujia lähes kaikista 13 jäsenyhdistyksestä. Kokoontuminen tapahtui Turun yhdistyksen tiloissa Senioritalo Yrjänässä.

KUVA JA TEKSTI AILA SEIKOLA,
Varsinais-Suomen senioripiirin viestintävastaava

TURUN YHDISTYKSEN puheenjohtaja **Kari Kantalainen** toivotti osallistujat tervetulleeksi Yrjänään ja piirin puheenjohtaja **Arja Lystilä** avasi tilaisuuden ja toivotti kaikille hyvää ja toiminnallista syksyä.

Jokaiselle yhdistykselle oli varattu aikaa kertoa omasta kuluneen kesän ajan ja tulevan syksyn toiminnasta. Merkilläpantavaa oli, että kaikilla yhdistyksillä oli jo valmiiksi pohdittuna erittäin paljon ja hyvin monipuolista ohjelmaa. Huomattavaa oli myös se, että monilla paikkakunnilla oli ilahduttavan paljon yhteistyötä muiden eläkeläisyhdistysten kanssa. Näin pienet yhdistyk-

set pystyvät tarjoamaan monipuolista ohjelmaa jäsenilleen, kun tilaisuuksiin saadaan suurempia osallistujamääriä.

Tilaisuudessa käsiteltiin ajankohtaisia aiheita. Aluksi saimme tietoisuuden tietoturvasta ja meitä muistutettiin verkkomaailman vaaroista otsikolla "Turvaa tietosi - älä haksahda huijauksiin". Erityisesti kiinnitettiin huomiota salasanojen valintaan ja somehuijauksiin.

Toisena aiheena tarkasteltiin yhdistysten kotisivujen

ja Facebookien tilannetta ja keskusteltiin niiden merkityksestä yhdistysten viestinnässä. Nämä esitykset pidettiin piirin omien asiantuntijoiden **Annele Silvennoisen** ja **Pertti Saaren** toimesta. Ulkopuolisena esityksenä saimme kuulla uusimpia hyvinvointialueen kuulumisia, joita meille esitteli Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallituksen puheenjohtaja **Sanna Vauranoja**. Tämä esitys herätti suurta kiinnostusta ja asiasta käytiin vilkasta keskustelua.

Sanna Vauranojan esitys meneillään

Digitaidot kuuluvat kaikille

Olarin kansallisten senioreiden digikerhon toiminta jatkuu taas syksyllä ja ottaa nyt erityisesti huomioon ikäihmisten digitaalisten taitojen suuren vaihtelun.

TEKSTI JA KUVA JUKKA SALO,
Olarin kansallisten senioreiden digikerhosta.

DIGITAI DOT OVAT arjen kansalaistaitoja siinä missä muutkin taidot. Ne tarkoittavat kykyä käyttää digitaalisia laitteita ja palveluita sekä ymmärtää niiden taustalla olevaa toimintalogiikkaa. Myös ongelmanratkaisutaidot ja kyky löytää tietoa lasketaan digitaidoiksi. Ne ovat osa arkeamme ja elämäämme ja tänään lähes välttämättömiä, kun palvelut, tieto, asioiden hoitaminen ja viihdekin ovat siirtyneet pitkälti digitaalisiksi. Digitaalisten taitojen puuttumisen nähdään vaikuttavan jopa elämän laadun heikentymiseen sekä eriarvoisuuden ja muista ihmisistä riippuvuuden lisääntymiseen.

Koska lähes kaikki on nykyään digitaalista, onkin erittäin tärkeää huolehtia siitä, että myös senioreilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää digitaalisia palveluita. Ja kun osaa perustaidot, voi aina opetella lisää. Lisäksi, koko ajan tulee uusia sovelluksia ja laitteita

Olarin kansallisten senioreiden digikerho vierailulla Elisan Puhelinmuseossa

päivitetään, jolloin aiemmin omaksutut digitaidot samalla myös vanhentuvat. Niinpä omia taitoja täytyy myös muistaa ylläpitää.

Digilaitteet ovat mainioita työkaluja myös moneen mukavaan asiaan, kuten monipuoliseen yhteydenpitoon ja vaikkapa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Ja mikä on tärkeää, niin meille senioreille on oleellista oppia turvallinen digipalveluiden käyttö.

Senioryhdistyksissämme toimivien digikerhojen toi-

mintaa suunniteltaessa on muistettava ikäihmisten henkilökohtaisten digitaalisten taitojen suuri vaihtelu. Digitaidot voivat olla osalla varsin puutteelliset ja osalla voi olla omiin tarpeisiin nähden erinomaiset digitaidot. Omaksuttujen digitaalisten taitojen tasoon vaikuttavat mm. henkilön asuinpaikka, koulutustausta, työura sekä yleinen kiinnostus ja mahdollisuudet hankkia digitaalisia taitoja.

Älypuhelinsovellukset helpottavat arkea

Olarin kansallisten senioreiden digikerhossa olemme viime vuosina harjoitelleet erityisesti älypuhelimissa toimivien sovellusten käyttöä, ja osin olemme jopa ylittäneetkin siitä, miten monipuolisesti ne voivat helpottaa arjessa selviytymistä. Nyt syksyllä 2022 toimintamme tulee erityisesti painottumaan perusvalmiuksien antamiseen niille, jotka vasta aloittelevat tietokoneen ja/tai älypuhelimien käyttöä tai joista niiden käyttö saattaa tuntua jopa pelottavalta.

Keskeisiä perusasioita toiminnassamme tulevat olemaan esimerkiksi sähköpostin käyttö, tietohaut (Google) ajanvaraukset (terveyspalvelut), omakanta, hätäpuhelut (112), verkkopankki (pankin ohjaajan opastuksella), huijatuksi tulemisen välttäminen jne. Ja listaa voi jatkaa kunkin kerholaisen oman kiinnostuksen ja edistymisen mukaan.

Oma asenne ja motivaatio ovat avainasemassa, kun ajatellaan omien digitaalisten taitojen kehittämistä ja pitämistä ajan tasalla. Olarin kansallisten senioreiden digikerhossa uuden oppimiseen onkin suhtauduttu hyvin innostuneesti, onhan samalla kysymys oman elämän laadun kohentumisesta. Monellakin tavalla.

HEITTÄYDY ELÄMYKSIIN TAMPERE-TALOSSA!

15.10.
Heli Laaksonen:
Runoilta

30.10.
Ikuisen maalaispojan 70-vuotis-
juhlakonsertti (Mikko Alatalo)

8.12.
Winterreise: Tommi Hakala,
Kristian Attila

6.10. Max Raabe & Palast Orchester (GER):
Sweet and lovely

15.10. Heli Laaksonen: Runoilta

27.10. Aulikki Oksanen & Vuokko Hovatta:
Villit Peurat

28.10. Honey B & T-Bones 40-vuotisjuhlakonsertti

30.10. Ikuisen maalaispojan 70-vuotis-
juhlakonsertti (Mikko Alatalo)

16.11. New York, New York!
Frank Sinatra -tähtikonsertti
- Mikael Konttinen, Martin Söderbacka,
HT Combo

18.11. Syksyn svengit - Angelika Klas, Seppo
Hovi, Antti Sarpila, Hannu Rantanen

26.11. Koria täti -monologiooppera (Päivi Nisula)

27.11. Martti Suosalo, Iiro Rantala, Lotta Kuusisto
- Neljä Pientä Annosta
- musiikkiteatteriesitys

30.11. Helena Lindgren & Jorma Uotinen
- Kielletyt leikit

4.12. Maaret Kallio: Tunteita ja tietoa
Elämä - Mikko Kuustonen

8.12. Winterreise: Tommi Hakala, Kristian Attila

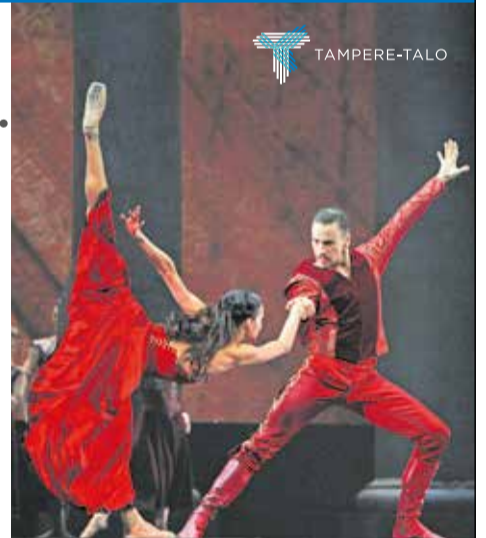
11.12. Harlem Spirit of Gospel,
featuring Anthony Morgan

12.12. Club For Five: Jouluna 2022

16.12. Marko Haavisto & Poutahaukat

17.12. Laura Voutilainen: Mitähän seuraavaks?

20.12. Tampere Big Band, Maria Ylipää &
Alexander Lycke: Svengaava joulu

Pe 11.11. klo 19,
la 12.11. klo 13 ja klo 18

LATVIAN KANSALLISBALETTI
**PROKOFJEV:
ROMEO & JULIA**

MUSIIKIN TOTEUTUS:
TAMPERE FILHARMONIA
KAPELLIMESTARINA:
MÄRTIŅŠ OZOLIŅŠ

Liput 65/55/45 €, eläkeläiset 60/50/40 €, opiskelijat ja nuoret 45 €, lapset (13v. asti) 32 €

ELÄMÄSI TILAISUUS TUULENSUUN PALATSISSA

2.12. Osmo Ikonen & Lenni-Kalle Taipale: Joulurieha

TUULENSUUN
PALATSI
TUULENSUUNPALATSI.FI
Hämeenkatu 30, Tampere

TUTUSTU KULTTUURITARJONTAAN: TAMPERE-TALO.FI

f i @TAMPERETALO

lippu.fi

Osta liput Tampere-talon lipunmyynnistä tai Lippu.fi myyntikanavasta. Yhteystiedot: lipputoimisto@tampere-talo.fi, lippu.fi puh. 0600 900 900 (2 €/min+pvm)

KYSY TARJOUSTA RYHMÄLLES!
Ryhmämyynti puh. 03 243 4501
(ma-pe 10-16) ryhmämyynti@tampere-talo.fi

Kruunaa elämys majoituksella: COURTYARD BY MARRIOTT Tampere City

TAMPERE-TALO

Terveisiä SuomiAreenasta

Kahden väli vuoden jälkeen järjestettiin Porissa heinäkuun toisella viikolla SuomiAreena, johon Kansallinen senioriliitto osallistui pitämällä keskustelutilaisuuden ja järjestämällä koko viikoksi esittelyteltan.

TEKSTI: EEVA RUISSALO, Porin yhdistyksen pj.
KUVAT: PETRI RYTKÖNEN ja PEKKA MÄKINEN Porin yhdistys

PALJON ODOTETTU SuomiAreena avautui Porin torilla aurinkoisessa kelissä. MTV:n ja Porin kaupungin yhteisesti järjestämä Suomen suurin yhteiskunnallinen festivaali oli tänäkin vuonna täynnä mielenkiintoisia ohjelmia ja esiintyjä. Puhujia oli yli 1000, tilaisuuksia 230 ja toteuttajina yli 200 yritystä, yhteiskunnallista toimijaa ja järjestäjää. Kävijöitä oli v 2019 73000, tämän vuoden luvut selviävät myöhemmin, mutta paljon oli väkeä.

Senioriliitto järjesti keskustelutilaisuuden, jossa aiheena oli: Miten seniori-ikäiset voisivat halutessaan osallistua työelämään. Keskustelutilaisuus oli onnistunut ja se veti paljon väkeä kaupungintalon kauniille pihalle.

Porin yhdistys hoiti torille pystytetyn teltan materiaalit ja esittelijät. Kiitos iloisille esittelijöille, meillä oli hyvin vapautunut, kesäinen ja iloinen tunnelma koko ajan. Kävijöiden oli helppo tulla juttelemaan ja kiinnostuneita riittikin paljon. Olimme tehneet uuden, selkeän ja hyvin tiivistetyn esitteen, josta oli helppo ytimekkäästi kertoa toiminnastamme.

Pidimme vähän kirjaa heistä, jotka olivat oikeasti kiinnostuneita. He, jotka jäivät juttelemaan, kyselivät toiminnasta ja ottivat ilmoittautumislomakkeen, heitä oli yli 200 henkeä. Kiinnostuneista ainakin puolet olivat juuri jääneet eläkkeelle ja etsivät heille sopivaa yhdis-

tystä eläkepäivilleen. Paljon oli myös vuoden aikana leskeksi jääneitä. Alkuvuikko oli viikkaampi ja sääkin silloin parempi, perjantai oli aika sateinen.

Yhteydenotot toimivat myös toisin päin. Meihin ottivat yhteyttä esimerkiksi Combilanssi, geriatria erikoistunut terveydenhuollon synergiayksikkö sekä Kuuoliitto. Molemmat tulevat kertomaan omasta toiminnastaan kuukausitapaamiseemme.

Satakunnan piirin alueen kaikilla yhdistyksillä oli myös mahdollisuus osallistua teltalle. Mukana olivat Rauman, Harjavallan, Nakkilan ja Ulvilan yhdistykset. Oli mukavaa tutustua samalla näihin yhdistyksiin ja ja-

kaa leppoisia esittelyhetkiä heidän kanssaan.

Toivomme hartaasti, että SuomiAreena jatkuu vielä vuosia ja että Senioriliitto tulee olemaan niissä jatkosakin mukana. Tämä on Porille ja sen lähialueelle erittäin merkittävä tapahtuma, jossa voidaan esitellä toimintaamme, olla esillä ja kertoa tärkeää senioriasiaa näin valtavan suurelle kävijämäärälle. Porin sijainti on täällä vähän etäällä kasvukeskuksista, iso meri suurimpana naapurina. Tilaisuuksia, johon luontevasti voimme mennä kertomaan omasta yhdistyksestä, ei juuri näillä seuduilla muita ole.

Toivottavasti tavataan myös ensi vuonna!

SuomiAreenassa Rauman yhdistyksen pj Vesa Heino, Porin yhd. pj Eeva Ruissalo, liiton toiminnanjohtaja Maarit Kuikka ja Porin yhdistyksen matkavastaava Elina Yrjölä.

Muistikon vetäjänä 20 vuotta Kokkolassa

Muistikerhon historiaa puidaan Kokkolan senioreiden tapaamisessa, vasemmalta Kalle Kandelberg, Taimi Mäkelä, Paula Korkeaniemi ja Eero Korkeaniemi.

Kokkolan senioriyhdistyksen muistikerho Muistikko aloitettiin tammikuussa 2002.

TEKSTI JA KUVA: TAITO RINTALA

AIKA ON KULUNUT siitä yli 20 vuotta aktiivisesti kokoontuen. **Kaija-Liisa Paloposki** aloitti toiminnan ja ensimmäisessä kokoontumisessa houkutteli minut **Paula Korkeaniemen**, rinnalleen kerhoa vetämään – Olemme kokoontuneet siitä lähtien 2 kertaa kuu-kaudessa, kertoo Paula, joka on toiminut kerhossa vetäjänä siitä lähtien yli 20 vuoden ajan.

Muistikossa ohjaajana, toisena toisena vetäjänä, ovat toimineet myös **Pirkko Peiju** ja **Erkki Blomqvist**. **Maija Dufva** on nyt toisena vetäjänä.

Muistikko on kokoontunut kesäkuuhun mennessä 283 kertaa. Osallistumisia on reilusti yli 3000! Vieläkin muistikkolaisissa on mukana alkuperäinen aktiivinen osallistuja yli 90 -vuotias virkeä **Taimi Mäkelä**. Voi vain kysyä onko kerhollakin pieni osuus aivojen terveenä pysymiseen.

– Joten ei muuta kuin mukaan muistikerhoon, toteaa Paula.

Senioriliiton konserttimatka Hampuriin 5. – 10.3.2023 (su-pe) 5 yötä

ROPAX – Risteily: Helsinki – Travemünde – Hampuri – Lyypekki – Travemünde – Helsinki

Lähde tutustumaan Hampuriin, risteilemään Finnlinesin Star-luokan laivalla Itämerelle ja nauttimaan upeista taide- ja musiikkielämyksistä. Rentouttavien risteilypäivien lisäksi vietät kaksi sisältörikasta päivää koken Hampuria niin opastetulla kierroksella kuin omin neuvoin. Vierailut myös Hampurin Taidehallissa ja St. Michaelin kirkossa. Matkan kruunaa klassisen musiikin ilta mahtavassa Elbphilharmonie konserttitalossa sopraano **Fatma Saidin** ja Il Giardino Armonico orkesterin seurassa.

Kuvaaja: James Bort

Merimatkojen aikana kirjailija, dokumentaristi **Pekka Hako** avaa lisää matkan musiikillisen annin taustoja.

Senioriliiton edustajana mukana matka-vastaava **Tarja Rinne**.

Matkapaketin hintaan sis.

Laivamatkat Helsinki – Travemünde – Helsinki Finnlinesin Star-luokan laivalla, ruokailut laivalla (brunssi & illallinen), kuljetukset Saksassa, hotellimajoitus Hampurissa (2 yötä), matkaohjelman mukaiset retket, vierailut ja ruokailut Saksassa, konserttilippu Cat 2 sekä Kristina matkanjohtajan palvelut. Lisämaksusta: Konserttilippu Cat 1. 12 €. Retki Miniatyrimaailmaan 25 €.

Hinnat € / hlö	2 hh	1 hh
B-lk (sisähytti)	995	1120
A-lk 10 m2	1145	1295
A-lk 16 m2 (parivuode)	1295	1380
LUX-lk 16 m2 (parivuode)	1375	1525
Jr suite (parivuode)	1505	-

Matkan tarkempi esittely Senioriliiton sivuilla www.senioriliitto.fi/konserttimatka2023
Varaukset puhelimitse suoraan Kristinalta
p. 05 – 211 44 (ma-pe klo 10-16)

Kristina | ROPAX

Vastuullinen matkanjärjestäjä
Kristina Cruises Oy

Mirja heittämässä, muut seuraavat

Mittaus käynnissä, punaiset vai siniset lähinnä

Loviisan seniorit ry:n kesäpelit

Loviisan Generalshagenin koulun pihasta on tullut kesäisin senioriikäisten suosittu kohtaamispaikka.

TEKSTI IRMELI THOMASSON, Loviisan seniorit ry

JOKA TORSTAI koko kesän ajan siniset ja punaiset pallot viuhuvat ilmassa riemunkiljähysten säestyksellä. Kyseessä ovat Loviisan seniorien kesäpelit, joita on

järjestetty kesästä 2019 lähtien. Pelien vetäjänä ja ylituomarina on **Ahti Ojala** Loviisan senioreista.

Seniorit kokoontuvat torstaisin klo 16-18 pelaamaan bocciaa, josta on tullut kesän suosituin peli. Monet pelaajat sanovat odottavansa aina pelipäivää. Silloin saavat tavata muita senioreita ja pelit ovat lisäksi jännittäviä ja hauskoja. Se on myös sopivaa liikuntaa senioriikäisille. Varsinkin kun kesäisin ei ole niin paljon muuta yhteistä toimintaa.

Kipa keskittyy

ANNA TANSSIN VIEDÄ

Syksyn liput myydään nyt. Tutustu tarjontaan ja varaa paikkasi elämukseen. Kohdataan Tanssin talossa!

Erikoistarjoukset Senioriliiton jäsenille seuraavista teoksista:

Marianna Henriksson & Anna Mustonen:

EROS

Varhaisbarokkimusiikki ja uusi tanssi kohtaavat suurteoksessa.
6.-13.10. Erkko-sali.

Alpo Aaltokoski Company:

PYÖRTEITÄ

Kolminäytöksinen nykybaletti Kalevalan Sammon tarinasta tulkitaan Uuno Klamin sävellysten tahtiin. Teos sopii koko perheelle. 19.-22.10. Erkko-sali.

Pauliina Feodoroff:

MATRIARKAATTI

Matriarkaatti on kollektiivinen parantumisen ja uudistumisen esitys. Teos luotiin osaksi vuoden 2022 Venetsian biennaalin Sámi-paviljonkia (The Sámi Pavilion). 1.-13.12. Pannuhalli.

Tarjouslinkki esityksiin sähköisessä jäsenkirjeessä!

KATSO KOKO OHJELMA JA VARAA LIPUT: WWW.TANSSINTALO.FI

TANSSIN
TALO

Asumisessa uuteen aikakauteen

Euroopan uusi aikakausi ja tulevaisuus suunnitellaan aivan uudella tavalla kuin tähän saakka. Asumisessa ja elämisessä siirrytään luonnonläheisyyteen, ilmastonmuutoksen hallintaan, maan ja oman talouden hallintaan.

TEKSTI ASKO SARJA, tekn.tri, prof. (emeritus),
Olarin kansalliset seniorit, OKAS

MAAN ULKOPUOLELTA ostettava fossiilinen energia poistetaan käytöstä. Tarvitaan aivan uusi asumisen ja elämisen suunnittelu ja toteuttaminen. Seniorien on luotava innovatiivinen asumisen ja elämisen tapa.

Asuintalon lämmitys

Käytössä olevan asuintalon fossiilisen lämmityksen tilalle hankitaan pitkän aikavälin, tavallisesti 30-40 vuoden aikavälille sopiva energiataloudellinen lämmitys. Valintaan sopivimpia lämmitysmenetelmiä ovat:

- Maalämpöpumppu
- Ilmavesilämpöpumppu

Maalämpö pumpataan yleensä kalliion porareista tai vesistön pohjalta. Talon lämmitys tuotetaan läpi vuoden eli myös kylmimpänä talviaikana. Maalämpöjärjestelmän investointikustannus voidaan suorittaa omalla rahoituksella tai pankkilainana. Pankkilainana voidaan maksaa lämmityskulun säästöllä takaisin noin 11-12 vuoden aikana. Sen jälkeen talouden lämpö tuotetaan lähes ilmaiseksi.

Ilmavesilämpöpumppu tuottaa talouden pienen lämmöntarpeen edullisesti. Ilmavesilämpö ei riitä kylmimmän ilman, alle -25 astetta, ajan tarpeeseen. Silloin lisälämpö voidaan tuottaa esim. puulla.

Talouden sähkö

Talouden sähkön pääosa voidaan tuottaa talon aurinkosähköpaneelilla. Syöttämällä aurinkosähkön osa valtakunnanverkkoon kesäkauna talven tarvittava taloussähkö saadaan sopimuksella ilmaisen palautuksena. Ostosähkö on edullisinta fossiilittomana kotimaisena tuulisähköinä.

Aurinkosähkölaitos edellyttää omaa investointia. Ilmaisen aurinkosähkön tuotannolla voidaan maksaa os-

tosähkön hinta takaisin kokonaan noin 10-11 vuoden aikana. Sen jälkeen oma aurinkosähkö on lähes ilmaista.

Sähköauto

Täyssähköauton alkutuotanto tuo pienen hiilidioksidimäärän, mutta fossiiliton akkukäyttö on ilmastonmuutoksen estävä fossiiliton liikennetapa. Sähköautoliikenteen fossiiliton päästö on kokonaisuutena vain murto-osa polttomoottoriautoliikenteen päästöstä.

Vanhan asuintalon energiatehokkuuden kehittäminen

Käytetyn asuintalon energiatehokkuuden päätehtäviä ovat:

- Talon vaipan lämmönpidon parantaminen lisäämällä lämmöneristävyys vaipan sisäpuolisen ja/tai ulkopuolisen lämmöneristyksen avulla.
- Talon ikkunoiden lämmöneristävyys lisäys, ikkunoiden uusimisella tai kehittämistoimenpiteillä.
- Parvekkeiden ja terassien lämmöneristävyys kehittäminen lasieristyksellä.
- Talon lämmityksen ja jäähdyttämisen kehittäminen edellä kuvatuilla lämmitysjärjestelmillä.

Uuden asuintalon energiatehokkuus

Uuden asuintalon teknisen ja arkkitehtuurisen energiatehokkuuden suunnittelun, materiaalivalinnan ja ra-

kentamisen tärkeimpiä toimenpiteitä ja ominaisuuksia ovat:

- Talon tekninen energiatehokkuus
- Arkkitehtuurin energiatehokkaat ominaisuudet
- Talon kosteuskestävyys, terveellisyys ja turvallisuus

Talon energiatehokkuus on paras ympäristöministeriön asetuksen: "1010/2017 uuden rakennuksen energiatehokkuus" mukainen. Tämän mukainen rakennussuunnitelma hyväksytään välittömästi käytettäväksi uudessa rakennuksessa. Rakennus on tältä osin lähes nollaenergiatalo eli passiivitalo. Terveellisen ja viihtyisän asumisen varmistamiseksi asennetaan rakenteisiin autotiroinnit ja rakennusautomaatio.

Loppupäätelmät

Asumisen muutos lähes nollaenergiatehokkuuteen ja kotimaisen päästöttömän energian käyttöön on suuri Suomen kansantalouden merkitys ja haitallisen ilmastonmuutoksen estäminen. Energian tuonti muutetaan omaksi kotimaiseksi energiantuotoksi. Asumisen energian tuontiin kulunut vuosittainen suuri kustannus loppuu. Kotimainen asumisenergian tarve vähenee uusissa taloissa lähes nollaan. Muutos tuo kotimaista työtä ja talouskasvua. Asuinkiinteistöjen omistamisen kustannukset alenevat. Muutoksen investointeja korvataan valtion rahallisella avustuksella.

Siirrymme uuden aikakauden energiavallankumoukseen ja ilmastonmuutoksen hallintaan.

Kohti entistä energiatehokkaampia rakennuksia

Rakennuksissa kuluu noin 40 % Suomen energian kokonaiskulutuksesta ja niissä syntyy 35 % kasvihuonekaasupäästöistä. Rakennusten energiatehokkuutta parantamalla kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää selvästi.

- Lähes nollaenergiarakennukset 2020
- Korjausrakentamisen energiamääräykset 2013
- Energiatodistus käytössä vuodesta 2008 alkaen

Millainen on lähes nollaenergiarakennus?

- Terveellinen sisäilmasto** — lämpö, kosteus, ääni, valaistus, ilmanlaatu
- Pieni lämpöhäviö** — hyvä eristys, tiiviys ja ilmanvaihdon lämmöntalteenotto
- Pieni kokonaisenergiankulutus**
- Tehokas sähkönkäyttö** — ja sähkön kulutushuippujen hallinta
- Uusiutuvan energian käyttö**

OSA II: Hillintä sektoreittain

Karey Kirkpatrick – John O'Farrell – Wayne Kirkpatrick
SOMETHING ROTTEN! JOTAIN MÄTÄÄ!
Syksyn hauskin musikaali / ESITYKSET OVAT ALKANEET

Timo Sandberg – Aila Lavaste
KOSTONKIERRE - tarina jakautuneesta kaupungista
KANTAESITYS 1.10.2022

Minna Rytisalo – Heini Tola
ROUVA C. Rohkea ja siksi vaarallinen
ENSI-ILTA 28.9.2022

Matkamuiستelo Verlan ja Mustilan retkestä

Keravan kansalliset seniorit ry toimii aktiivisesti myös kesällä. Kesäretki tehtiin Verlaan ja Arboretum Mustilaan.

TEKSTI JA KUVAT ARJA ULMANEN

KYMENLAAKSOSSA SIJAITSEVA Verlan tehdasmuseo täytti tänä vuonna 150 vuotta, joten Keravan seniorit lähtivät tutustumaan historiallisiin rakennuksiin ja Verlan kohteen historiaan, aktiviteetteihin ja luontoon aurinkoisena kesäaamuna.

Bussi täyttyi aamulla innokkaista senioreista ja iloinen puheensorina matkalla siivitti matkamme kohti Verlaa.

Paikan päällä tutustuimme oppaan johdolla Verlan kiinnostavaan historiaan ja upeaan maailmanperintökohteeseen.

Aito ja idyllinen Verla on ainoa metsäteollisuuden kohde maailmanperintölistalla.

Tunnelmallisessa tehdaskylässä, metsäteollisuuden alkujuurilla aistii entisajan työnteon ja elämänmenon.

Tehtaan vanhojen koneiden äärellä näet puupahvin valmistuksen vaiheet ja tunnet, miten rankkaa on työnteke tehtaalta ollut, jossa pääasiassa on naisia työskennellyt.

Historiallisia rakennuksia, pihapiirejä ja viehättävää puistoa hoidetaan ja restauroidaan kohteen alkuperäisyyttä vaalien.

Tehdaskierroksen jälkeen oli myös vähän aikaa kierrellä pienissä käsityöliikkeissä ja jäipä niistä vähän kotiin tuomisiakin aika usealle.

Verlan jälkeen ajoille lounaalle Kymen Paviljonkiin Kymijoen varrelle ja sieltä matkamme jatkui Arboretum Mustilaan.

Elimäellä sijaitseva Arboretum Mustila on Suomen vanhin ja suurin arboretum eli puulajipuisto. Vuodesta 1902 lähtien valtioneuvos A. F. Tigerstedtin perustamassa arboretumissa on koeviljelty koti- ja ulkomaisien puulajien kestäviä alkuperiä laajoissa tutkimusmetsiköissä ja ainutlaatuisessa metsäpuutarhassa. Mustila tunnetaan erityisesti eksoottisista havupuumetsiköistään sekä kesäkuussa kukkivista sadoista alppiruusuista ja atsaleoista. Arboretum myös myy kylmänkestävien puiden ja pensaiden siemeniä ja pikkutaimia.

Saimme paikan päällä erittäin hyvän oppaan, jonka kanssa kiertelimme tutustuen erilaisiin puihin, alppiruusuihin ja atsaleoihin. Opimme paljon uutta mm kasvinjalostuksesta ja uusien lajien kehittelystä, jotka saattavat kestää jopa parikymmentä vuotta.

Erittäin mielenkiintoisen kierroksen jälkeen nautimme vielä retkemme päätöskahvit ja lähdimme kotimatalle kohti Keravaa, monta hienoa tietoa viisaampina. Näin senioritoiminnan kautta pysymme me seniorit virkeinä ja saamme nauttia ihanan yhteisöllisestä toiminnasta.

Keravan kansalliset seniorit tekivät myös kulttuuriretken Savonlinnaan oopperaan, jossa nautittiin Carmenin upeasta musiikista ja vaikuttavasta esityksestä.

Kuvassa iloinen ryhmämme Mustilan kukkivien pensaiden äärellä.

YHDESSÄOLOA, HISTORIAA, RUOKAA, VIINIÄ JA PATIKOINTIA ITALIASSA

Kansallinen senioriliitto ry

Patikointia ja paikallisia makuja Toscanassa
7 pv, 2.-8.5.2023 | Hotel Falcon*** | PUOLIHITO

Tämä matka on täynnä ilonpitoa, uskomattomia maisemia, italialaisia makuja, viiniä, musiikkia ja tunnelmaa. Senioriliiton edustaja on matkalla mukana.

Tule kokemaan unohtumattomia elämyksiä kanssamme vaellus- ja patikointimatkalle Toscanaan! **Ohjelma sopii kaikenikäisille peruskuntoisille ihmisille**, jotka haluavat matkustaa mukavan porukan ja kokeneiden suomenkielisten oppaiden kanssa. Tutustumme yhdessä oppaan johdolla kävellen **St. Agatan** kylään, vierailemme **San Marinossa, Toscanassa** ja **Umbrian** alueella. Vierailukohteina myös Toscanan apteekkimuseo ja viinitilaan tutustuminen viinejä maistellen. Kahden patikointiretken (n. 10km/retki) vetäminen tapahtuu oppaan avustamana.

Matkalla mukana suomenkielinen paikallisopas.

Kansallinen senioriliitto ry

Lisätietoja ohjelmasisällöstä ja vaelluksista **Virpi Virta**
virpi@italianoppaasi.fi tai
Whatsapp +393331134190

PUOLIHITO
1759€
alk./hlö

Hotel Falcon sijaitsee upeissa puitteissa

Tutustumme sympaattiseen San Marinoon

Patikoimme kukkula- ja vuoristomaisemissa

Vierailemme yhdessä viinitilalla

Hintaan sisältyy:

- Suorat lennot Finnairin reittilennoilla
- Matkatavarat lennoilla
- Hotelliyöpymiset 2hh aamiaisin
- Puolihito
- Kuljetukset kohteessa
- Italiankielen pikakurssi
- Teatterivierailu
- Apteekkimuseovierailu
- Viinitilavierailu tarjoiluineen
- San Marinon retki
- Aperitiivi
- Ohjelman mukaiset vierailut ja sisäänpääsyt
- Patikointiretket
- Suomenkielisen paikallisoppaan palvelut kohteessa

LUE LISÄÄ JA VARAA: matkaporjat.fi/kansallinensenioriliitto

MATKAPORJAT

matkaporjat.fi • p. 010 2323 200 • ma-pe 10-16
ryhmat.tampere@matkaporjat.fi

Hinta on alkaen-hinta/hlö 2 hengen huoneessa. Palvelumaksu 0€/netistä, muutoin 12€/varaus. Tarjoushintaisia paikkoja rajoitetusti.

Marssimusiikin lumoissa Hamina Tattoossa

TEKSTIT: TARJA HELAMERI KUVAT: TUULA TÖRMÄNEN
Järvenpään kansalliset seniorit ry

ME JÄRVENPÄÄN KANSALLISET SENIORIT vietimme nautinnollisen iltapäivän Haminaissa 14.7.2022. Festivaali on aina yhtä ihana ja viihdyttävä ja kutsuu uudeen tuleviin tapahtumiin.

Haminan kuuluisa lipputanko Euroopan korkein 100 metrin erottui jo kaupungin porteilla. Seurahuoneen maittavan lounaan jälkeen ohitimme toiminnan täyteen torin kävellessämme Bastionille.

Matkalla Bastionille meitä tervehti kolme ratsupoliisia hevosineen. Neljä historiallisiin kostyymeihin pukeutunutta fröökynää nyökkäilivät hymyillen ja toivottivat tervetulleiksi Haminaan.

Esitysten pääareena oli upea Hamina Bastioni, joka sijaitsee lähes 300 vuotiaan linnoituksen vallien suojassa. Katettuihin katsomoihin mahtuu noin 2 500 vierasta. Kaikille TV:stä tuttu tyylikäs uutisankkuri Jussi-Pekka Rantanen lumosi kielitaidollaan, toivotti osallistujat tervetulleiksi spiiikaten suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi.

Sotilassoittokunnat tulivat Suomen lisäksi Alankomaista, Saksasta, Skotlannista sekä Trinidad ja Tobagosta. Viimeksi mainittu on aiemmiltakin Hamina Tattoo-festivaaleilta tuttu ihastuttavine steelman-rumpuineen.

Hamina Tattoon toiminnanjohtaja Hannu Kaukiainen vastaanotti tervehdyksen kuningatar Elisabethilta Buckinghamin palatsista. Tervehdyksessään kuningatar Elisabeth kiitti Hamina Tattoo festivaalia Haminan kaupungilta saamastaan juhluvuoden tervehdyksestä ja toivotti menestystä Hamina Tattoo-festivaalille. Tunnelma katsomossa oli jännittynyt ja arvokas.

Esitysten pääareena oli upea Hamina Bastioni, joka sijaitsee lähes 300 -vuotiaan linnoituksen vallien suojassa. Katettuihin katsomoihin mahtuu noin 2 500 vierasta. Kaikille TV:stä tuttu tyylikäs uutisankkuri Jussi-Pekka Rantanen lumosi kielitaidollaan, toivotti osallistujat tervetulleiksi spiiikaten suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Sotilassoittokunnat tulivat Suomen lisäksi Alankomaista, Saksasta, Skotlannista sekä Trinidad ja Tobagosta.

Monipuolisessa ohjelmassa oli lisäksi koskettava esitys Sammon taonnasta. Marssishowssa esiintyivät myös oopperalaulaja Angelika Klas, nokkahuiluguru, ylikersantti Eero Saunamäki, tanssikoreografi Roope Ryöppy miehistöineen, Kymenlaakson laulu, johtajana Kai Huopainen, Helsingin ratsastava poliisi sekä Rakuunakillan ratsukot.

Tilaisuuden lopuksi lauloimme kaikki seisten Maamme-laulun orkestereiden säestyksellä. Seuraava Hamina Tattoo järjestetään kesällä 2024.

Hamina Tattoon toiminnanjohtaja Hannu Kaukiainen vastaanotti tervehdyksen kuningatar Elisabethilta Buckinghamin palatsista. Tunnelma oli jännittynyt ja arvokas.

SUURI NÄYTTÄMÖ
Liput 44 €

KOTKAN KAUPUNGIN TEATTERI

THE ADDAMS FAMILY
SUURI KOMEDIAMUSIKAALI

TERVETULO A MEILLE! WWW.KOTKANTEATTERI.FI

MERIMIESRAVINTOLA KAIRO
Liput 26,50/37,50 €

+
KOMEDIADEKKARI:
BASKERVILLEN
KOIRA
KLASSIKKO:
MYRSKY
ALK. 21,50 €

Armi
MUSIIKKINÄYTELMÄ ARMI AAVIKON ELÄMÄSTÄ

Agatha Christie
HIIRENLOUKKU
suomennos AINO PIIROLA ohjauksella ANSSI VALTONEN

Ensi-ilta
24.09.2022
suuri näyttämö

{ Kihelmöivä murhamysteeri }
- Liput 30 / 28 / 22 € -

VAPAUDENKATU 36 | LIPPUMYYMÄLÄ 014 266 0110
Liput myös lippu.fi

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN TEATTERI

Etelä-Karjalan seniorit Kangaskoskella

Etelä-Karjalan kansallinen senioripiiri ry järjesti alueen jäsenille keväisen retken juuri palkitulle Kangaskoskelle sekä Kollaa ja Simo Häyhä -museoon.

TEKSTI JA KUVAT NYKY VANHANEN

ETELÄ-KARJALAN VIRKISTYSALUESÄÄTIÖ ja Hiitolanjoen Kangaskoski voittivat ensimmäistä kertaa jaetun 10000 euron palkinnon kansainvälisessä Dam Removal Europe Awardsissa. Kyseinen palkinto on uusi tapa juhlia innovatiivisimpia ja inspiroivimpia esteenpoistoja Euroopan joista.

- Tämä projekti osoitti, että se, mikä ennen tuntui mahdottomalta, on nyt mahdollista. Vesivoimapadon poistaminen kriittisesti uhanalaisen järvilohikannan palauttamiseksi luo alueelle uusia taloudellisia mahdollisuuksia, kilpailun tuomari **Fred Bloot** sanoo tiedotteessa.

Hiitolanjoella puretaan Lahnakosken pato vielä tänä vuonna. Ritakoskella purkutyöt tehdään ensi vuonna. Kokonaisuudesta muodostuu koskireitti, jonka yhteenlaskettu pudotuskorkeus on 18 metriä. (Uutisvuoksi 21.5.2022).

Retkelle osallistui 29 senioria. Kangaskosken vieressä on entinen rajavartioaseman rakennus, jossa nykyisin toimii B&B Hiitolanjoki and Nature Healing Power-

Kangaskoski.

house. Täällä söimme maukkaan lohikeittolounaan. Tarjolla on myös edullista, mutta tasokasta majoitusta Hiitolanjoen rannalla. Paikka on aivan rajavyöhykkeen tuntumassa. Joen partaalla sijaitsee äskettäin remontoitu hirsisauna, jonka löylyistä pääsee jokeen vilvoittelemaan. Joki virtaa vapaana läpi vuoden.

Lounaan jälkeen siirryimme bussilla tutustumaan Kollaa ja Simo Häyhä - museoon. Museo sijaitsee Rautjärven Mietttilän historiallisella reservikasarmialueella, sen Sairastuvassa. Muita alkuperäisiä kasarmialueen rakennuksia ovat komppanian päällikön asunto, väeplin asunto, varusvarasto ja ruokakellari. Varsinaista kasarmirakennusta ei enää ole, sen paikalle Rautjärven

Rautjärven kunnan elinvoima- ja hankekehittäjä Sini Javanainen kertoo Kangaskosken entisöinnistä.

Suojeluskunta rakensi ison suojeluskuntatalon, joka kuitenkin tuhoutui Jatkosodan alussa. Sen kivijalan päälle rakennettiin kunnan ns. Terveystalo, joka edelleen on olemassa.

Museon näyttelytilat on jaettu neljään erilliseen osaan. Alakerran päänäyttelyn muodostaa

legendaarisen Simo Häyhän huone, jossa pääsee tutustumaan Talvisodan kuuluisimman hahmon elämään eri näkökulmista. Esillä on kuvia ja muuta aineistoa Simon elämäntaipaleelta ja tutuksi tulevat hänelle tärkeät kolme aluetta: maanviljelys, metsästys ja tarkka-ampuja. Lukuisia alkuperäisiä Simon esineitä ja kuvia hänen albumistaan on nähtävillä.

Näille LUKIJAMATKOILLE ENÄÄ MUUTAMA PAIKKA - varaa heti!

JOULUTORIEN BERLIINI

Trendikäs Berliini on aikamatka vuosikymmenten ja vuosisatojenkin halki, se on täynnä sykkivää elämää, historiallisia nähtävyyksiä, nykyaikaista arkkitehtuuria, avantgarde-taidetta - ja lukemattomia joulutoreja! Matkaisäntänä senioriliiton hankekoordinaattori Timo Vuori.

Matka-ajankohta ja hinta: 24.-27.11. • alk. 995,-

Hintaan sisältyy: • Finnairin reittilennot Helsinki-Berliini-Helsinki • majoitus jaetussa kahden hengen huoneessa, hotelli Hollywood Media • hotelliaamiaiset, 3 lounasta ja illallinen • lentokenttäkuljetukset Berliinissä, sekä muut ohjelman mukaiset kuljetukset • opastettu kiertoaajelu Berliinissä, retki Potsdamiin ja vierailu Neues' Palais'n -palatsissa, vierailu Berliinin joulutoreilla • suomea puhuvan oppaan palvelut kuljetuksilla ja retkillä • Lisämaksusta yhden hengen huone 170,-

Timo Vuori

UUSI VUOSI WIENISSÄ

Itävallan ihana, tyylikäs pääkaupunki Wien on sävelten koti, jossa musiikki soi aina. Ja vuosi vaihtuu Straussin ja Mozartin tahdissa, tottakai! Uuden vuoden matkalla nähtävyyksiä, hyvää ruokaa, ja uuden vuoden aaton konsertti Schönbrunnin linnassa. Matkaemäntänä senioriliiton toiminnanjohtaja Maarit Kuikka.

Matka-ajankohta ja hinta: 30.12.- 2.1. • alk. 1.385,-

Hintaan sisältyy: • Finnairin reittilennot Helsinki-Wien-Helsinki • lentokenttäkuljetukset Wienissä, sekä muut ohjelman mukaiset kuljetukset • kaupunkikiertoajelu, uudenvuoden konsertti Schönbrunnin linnassa, (pääsylippu, B-kategoria) • kävelykiertokierros vanhassa kaupungissa, lounasretki Grinzingin viinikylään • majoitus 3 yötä keskustassa jaetussa kahden hengen huoneessa, hotelli Johann Strauss • hotelliaamiaiset, 4 lounasta • suomea puhuvan oppaan palvelut kuljetuksilla ja retkillä • Lisämaksusta yhden hengen huone 190,-

Maarit Kuikka

TÄRKEÄÄ: Matkat edellyttävät minimiosanottajamäärää. Hinnossa jo huomioitu senioriliiton jäsenyys. Palvelumaksu 20,-/varaus.

Matkat eivät sovellu liikuntarajoitteisille matkustajille (ei esteettömiä kuljetuksia eikä hotelleja, retkillä kävellään). Yksinmatkustavan on varattava yhden hengen huone.

VARAUKSET: MATKA-AGENTIT puh. 09 2510 2080
myynti@matka-agentit.fi matka-agentit.fi/matkakalenteri

**Matka
agentit**

Kuusankosken seniorien kesäretki Raaseporiin

Kolea alkukesän sää vaihtui sopivasti lämpimäksi ja aurinkoiseksi, kun 27 senioria lähti Kuusankoskelta bussiretkelle Tammisaareen tiistaiaamuna 7. kesäkuuta. Retken teema oli ”Taidetta, linnoja ja ruukkeja”.

TEKSTI JA KUVAT TARMO NIITTYRANTA

ALOITIMME TAITEELLA poikkeamalla Espoossa Gallenkallelan museossa Tarvaspäässä. Siellä opastetulla kierroksella saimme perehdytystä Akselin mentoroi-miin taiteilijoihin sekä itse rakennuksen historiaan.

Kaikki muut käyntikohteemme olivatkin Raaseporissa, joka uutena kaupunkina syntyi 1.1.2009, kun Tammisaaren ja Karjaan kaupungit sekä Pohjan kunta yhdistyivät. Toinen kohteemme oli entisen Karjaan alueella oleva Mustion linna. Rakennus on suurin yksityi-

sen ihmisen rakennuttama puutalo Suomessa, kun kirkkoja ei lasketa mukaan.

Opastetun Mustion kierroksen jälkeen jatkoimme Tammisaareen, missä saimme bussiimme kaupunkiop-paan, jonka kanssa tehtiin tunnin bussijelu kauniin kesäkaupungin nähtävyyksiin tutustuen. Majoituttuamme meren rannalla olevaan hotelliin Sea Front ja hetken le-vähdettyämme läksimme nauttimaan päivällistä, joka tarjottiin ravintola GH Fyrenissä, aivan meren äärellä tietenk. Loppuilla oli omaa aikaa, ja seuraavana aa-

muna jo lähdettiin paluumatkalle, missä teemaan kuu-luvina oli jäljellä vielä toinen linna ja kaksi ruukkia.

Sääennusteiden mukaan toisen päivämme piti olla sateinen, ja vaikka harmaat pilvet sadetta enteilivät, ei sitä lopulta tullut. Onneksi, koska seuraavaksi kierros Raaseporin linnassa tehtiin avotaivaan alla. Se osoit-tautui kesäretkemme huipennukseksi, eikä vähiten ai-van erinomaisen mainion dramatisoidun opastuksen ta-kia. Opas lumosi kohdeyleisönsä ensihetkestä alkaen.

Viimeiset teeman mukaiset käyntikohteemme olivat entisessä Pohjan kunnassa olevia ruukkeja. Ensimmäi-raillitiin Billnäsissä, missä myös lounastettiin, ja sitten siirryttiin Fiskarsin ruukkialueelle. Opastetun kierrok-sen jälkeen jäi reilusti aikaa omin päin alueeseen tu-tustumiseen ja tietenkin shoppailuun. Fiskarsissa kesä taas näyttäytyi aurinkoisena joskin tuulisena, mikä oli ollutkin siihen astisen alkukesän sään koko kuva.

Niin oli Raaseporin merkittävimmät nähtävyydet ja turistikohteet pikaisesti koettu, ja muistiin ladattu pal-jon uutta tietoa, jota voi makustella ainakin siihen saakka, kun on aika lähteä seuraavalle retkelle, milloin se lieneekään.

IKAALINEN SPA
ESITTÄÄ

Ikimuistoiset
Tähtitanssit

**SYKSYN TÄHTITANSSIT
2 YHDEN HINNALLA!**

Tarjous tätä kuponkia näyttämällä ovelta ostettuihin lippuihin. Tarjousta ei voi yhdistää muihin tarjouksiin.

JÄSENTARJOUKSENA
KODILLA

KSL

MAJOITUKSET
PÄÄRAKENNUKSESSA JA LOFT-HUONEISSA
-20% PÄIVÄN HINNASTA
SUNNUNTAI-KESKIVIIKKO VÄLILLÄ
SEKÄ
-15% PÄIVÄN HINNASTA
TORSTAI-LAUANTAI VÄLILLÄ.

TARJOUS VOIMASSA 31.12.2023.
EI VOI YHDISTÄÄ MUIHIN TARJOUKSIIN.

LISÄTIEDOT JA TARKEMMAT
HINNAT SIVUILTAMME
WWW.IKAALINENSPA.FI

IKAALINEN
Spa & Resort

Kirkkopyhä Ylivieskan uudessa kirkossa

Oulun senioripiiri vietti kirkkopyhää Ylivieskan uudessa Pyhän kolminaisuuden kirkossa helatorstaina 26.4.2022

TEKSTI JA KUVA JUHANI NEVALA

PÄÄSIÄISLAUANTAINA 2016 Ylivieskan perinteinen puinen ristikirkko tuhoutui rajussa tuhopoltossa maan tasalle. Jo silloin illalla savuavilla raunioilla tehtiin periaatepäätös; "me rakennamme uuden kirkon tuleville sukupolville".

Siihen tarinaan oli Oulun kansallinen senioripiiri tutustumassa Helatorstain kirkkopyhässä.

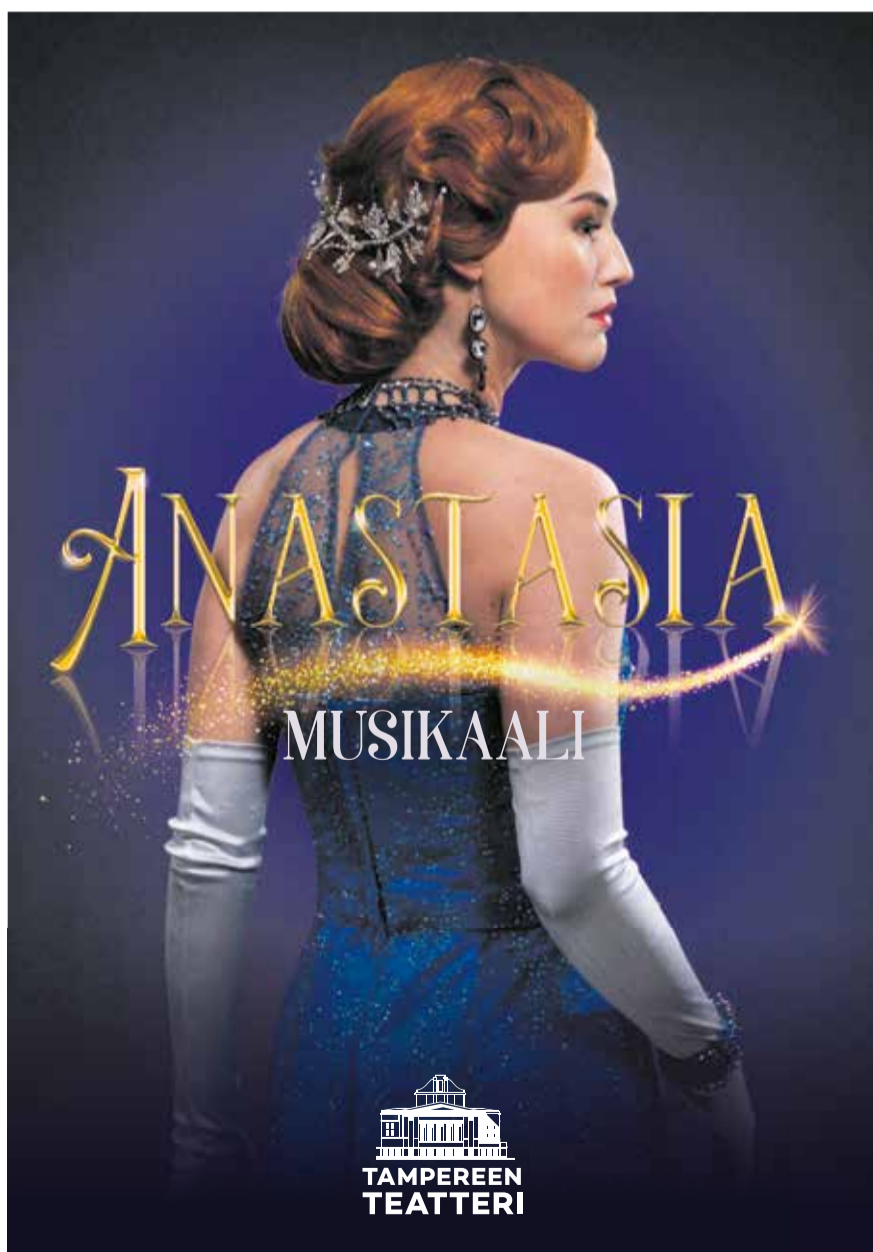
Paikalla oli ilahduttavasti yli 60 senioria eri puolelta piiriä.

Jumalanpalveluksen jälkeen ohjelmassa piirin puheenjohtaja Juhani Nevala kysyi; "missä olit, kun kuulit eräistä maailman historia suurista tapahtumista" kääntäen sen ylivieskalaisittain "missä olit, kun kuulit Ylivieskan kirkkopaloista" kertoen siihen oman tarinansa.

Musiikista vastasivat kanteletaiteilija Riikka Ylikotila ja kanttori Teija Siirtola.

Varsinaisen kirkkoprojektin esittelyn piti kirkkoherra Eija Nivala käyden läpi monia, monia eri vaiheita, joiden tuloksena uusia upea kirkko on nyt valmis. Esitys kirjoitti lukuisia kysymyksiä Eijalle.

Lisäksi nautittiin makoisa lohikeitto ja lähtökahvit. Lupa on täyttynyt, uusi kirkko tuleville sukupolville on valmis.

**Tam-Silk on
100-vuotias, perinteikäs
vaatevalmistaja.**

Saat meiltä aluspukeutumisen
vaatteet ja asusteet ihanista
luonnonmateriaaleista;
merinovillasilkistä,
bambuviskoosista ja
puuvillasta.

Tervetuloa ostoksille
verkkokauppaamme tai
tehtaanmyymäläämme!

**Varaa ryhmällesi kiinnostava
käynti Kangasalan
tehtaallamme: info@tamsilk.fi**

**RYHMILLE
10% ALENNUS
OSTOKSISTA!**

Tam Silk

Lentolankuja 7 · 36200 Kangasala | tamsilk.fi
Tehtaanmyymälä avoinna: ma-pe 11-17, la 10-15

Seinäjokelaiset sokkoilivat Tampereen Viikinsaarelle

Sokkomatkojen viehätyks on niiden yllätyksellisyydessä. Kukaan ei arvannut matkakohdetta, kun bussi nytkähti Seinäjoen matkahuollosta kolmostielle Tampereen suuntaan.

TEKSTI JA KUVAT MATTI LATVALA,
Seinäjoen kansalliset seniorit

MATKAVASTAAVA RITVA Lehtinen antoi heti matkan alkuvaiheessa pieniä vihjeitä kohteesta, josta varhaisimpia kirjallisia mainintoja hänen mukaansa löytyi jo vuodelta 1596. Maan ensimmäinen kesäravintola tietojen mukaan oli perustettu sinne vuonna 1866. Sekään ei vielä riittänyt oikeaan arvaukseen, vaikka matkalaiset pinnistelivät päänsä puhki. Ritvan tuntien kuitenkin odotettiin, että jollain tavalla kohde liittyy kulttuuriin.

Bussi parkkeerasi Tampereen Laukontorin laivarantaan, josta asteltiin laivaan. Aikataulukyltistä näimme, että Viikinsaari oli kohteena. Puolen tunnin purjehdus Pyhäjärvellä vei saaren laituriin. Vuonna 1900 rakennettuun kesäravintolaan oli valmisteltu vuoropäällikkö Jani Keräsen johdolla herkullinen lounaspöytä.

– Pyrimme siihen, että valmistamme ateriat mahdollisimman puhtaasti lähiruoka-aineista, Jani vastasi

ruokamaakunnan seniorien tiedusteluun. Siihen oli helppo yhtyä, koska salaattit olivat tuoreita ja pääruoka erinomaisen maistavaa, josta kiitokset välitettiin keittiöön.

Svengaava kesäteatteri teki vaikutuksen

Parituntinen esitys herätti seniorien mielessä kaksi-suuntaisia ajatuksia. Puolivälitauon aikana jotkut matkalaisista pitivät vauhtia näyttämöllä liiankin svengävänä tämän ikäisille. Pohjalaiset eivät ole tottuneet yhdistämään moista vauhtia hitaisiin hämäläisiin. Joku jo kaipaili Seinäjoen oman teatterin tulevaa näytäntökautta todeten, että ”tämä svengi on nyt nähty ja kuul-

tu”. Pakoon ei kuitenkaan saarelta väliajalla onneksi päässyt, koska laivavuoro oli laadittu teatteriaikataulun mukaan.

Väliajan jälkeen vauhdikas svengi rauhoittuikin nautinnolliseksi elämykseksi, jossa orkesterin ja laulusolistien yhteistaidot tekivät senioreihin vaikutuksen. Eri-tyisen sympaattiseksi koimme haalariasuisen Reinon ja kukkalenkisen Jaanan välisen romanssin. Aran ja ujon Reinon kömpelöt lähestymisponnistelut Jaanan suosioon kuvasivat aidosti suomalaista miestä. Samais- tumista kohtauksiin varmaan moni seniori koki omilta nuoruusvuosiltaan kuudenkymmenen vuoden takaa. Lopulta Reino ja Jaana saivat toisensa, kuten hyvissä rakkaustarinoissa aina käy.

Odotuksia alkavalle syyskaudelle

Sokkomatkalta palatessamme Seinäjoen yhdistyksen puheenjohtaja Erkki Honkala ennakoiki alkavan syyskauden toimintaa. Seniorien on lupa odottaa parisen vuotta kestäneiden ahdistavien korona- ja sotautisten jälkeen suuntaa miellyttävämpiin aiheisiin.

Syyskuun tapaamisessa saamme kuulla laintuntijan vinkkejä edunvalvontaan. Vierailuja paikallisiin yrityksiin ja kulttuurikohteisiin on ohjelmassa pitkin syyskautta. Marraskuussa saamme oppitunteja esimerkiksi erittäin ajankohtaiseen uustekniikkaan sähköauton peruskurssin muodossa.

Yhdistyksen omaa 50-vuotisjuhlaa vietämme 19.11., jolloin julkistetaan ja myös jaetaan jäsenille siihen mennessä valmistuva kuvallinen historiikkikirja. Lisäksi toimimme perinteisen hyvässä yhteistyössä Pohjanmaan senioripiirin kanssa. Yhdistyksen kerhot jatkavat aktiivisesti omia toimintojaan moninaisia senioritarpeita tyydyttäen.

Matkavastaava Ritva Lehtinen vakoisessa puserossaan huhuilee väkeään laivalaiturille paluumatkaa varten.

Sokkoretkeläiset pistäytyivät välillä Viikinsaaren ekumeenisessa kappelissa. Hiljentymään ei nyt kuitenkaan ehditty. Kuvassa edessä punapaitainen puheenjohtaja Erkki Honkala.

Matkalaisia nousemassa
Tarjanne-laivaan

Sata senioria Tarjanteella

Risteily höyrylaiva Tarjanteella Ruovedeltä Muroleeseen sai pirkanmaalaiset seniorit suuntaamaan kesäpäivän viettoon Ruovedelle.

TEKSTI JA KUVAT JUHANI SILLANPÄÄ

AJATUS YHTEISESTÄ TAPAAMISESTA Ruovedellä syntyi Pirkanmaan kansallisen senioripiirin hallituksessa. Ruoveden edustaja **Heikki Niemisen** ajatus kesäpäivästä Ruovedellä sai yksimielisen kannatuksen. Laivariisteily ja Ruoveden esittely kesäretken osanottajille ratkesi muutaman eri vaihtoehdon jälkeen.

Tilaisuus alkoi Pihlapiirtillä, jonne järjestettiin myös ruokailu, **Jyrki Jokisen** kenttäkeittiössä valmistamaa

maittavaa lihakeittoa. Aikataulun mukaisesti alkoi paikalle saapua senioreita ympäri Pirkanmaata kahdestatoista yhdistyksestä omin autoin, kimpakyydein tai bussilla yhteiskuljetuksena. Ruoveden senioreiden puheenjohtaja Kaija Korppoo toivotti vieraat tervetulleiksi nauttimaan päivän ohjelmasta ja tapaamaan toisia pirkanmaalaisia. Pirkanmaan piirin puheenjohtaja **Rainer Hirvonen** kiitteli järjestäjiä jo ennalta – hyvä, tosi hyvä, tätä kannattaa jatkaa.

Oriveden puheenjohtaja Kaarina Holmroos totesi ensi sanoikseen – aivan ihana järjestely-. Matkan jälkeen järjestäjät saivat häneltä myös erityiskiitokset. Senioripiirin tiedottaja **Pentti Virkajärvi** nautti jo ennalta matkasta. Hän totesi olleensa kerran vuosia aiemmin risteilyllä Muroleesta Virroille. Hannu Niemi nosti joukon tunnelmaa laulamalla vielä ennen kunnanvaltuuston puheenjohtajan **Marko Kiven** tervehdystä.

Marko Kivi kertoi tyhjentävästi ja selkeästi kunnan uudesta valmisteilla olevasta strategiasta, jossa on kolme pääkohtaa: rohkeasti uudistuva, yhdessä tekemi-

nen ja pitkäjänteisyys. Hän pilkkoi ne myös alaoktiin. Näistä tärkeitä ovat tarttumalla rohkeasti toimeen, palvelualltius, hyvinvointi, viestintä ja markkinointi, kulttuurimaisemat, matkailun kehittäminen ja Haapasaari. Helvetinjärven kansallispuiston turvallisuuden huono informointi lehdissä oli matkailulle takaisku josta vielä toivutaan, oli Kiven toteamus. Tavoitteena on täyttää kunnan vastuullisten virkamiesten paikat ja siinä on myös onnistuttu. Uusi kunnanjohtajakin aloittaa virassa lokakuun alussa. Tuulivoimat ja tuulivoimapuisto ovat aiheuttaneet kunnassa runsaasti kannanottoja puolesta ja vastaan.

Erytisen iloinen Kivi oli lukion kehittämisestä ja opiskelumahdollisuuksien monipuolistumisesta eläinlääketieteellisen ja Esports painotuslinjoilla, jolloin lukion opiskelijamäärä on noussut huomattavasti. Usko lukion säilymiseen kunnassa on vahva. Ongelmana on työvoimapula, koska yritykset eivät saa palkattua töittöä työvoimaa työttömistäkään.

Muroleesta matka jatkui Mannisen busseilla Pekkan kartanoon, jossa isäntänä oleva kunnanhallituksen puheenjohtaja Marcus Hackman selvitti kartanon historiaa monipuolisesti 1500-luvulta alkaen. Eri vaiheiden jälkeen kartanon pinta-ala on supistunut noin 2000 hehtaariin. Kartanosta on lohkottu erilleen esimerkiksi Pitkälän kartano. Pekkan kartanossa on kasvatettu aiemmin myös lampaista. Niiden kasvattaminen loppui susilauman hyökkäyksen jälkeen noin 30 vuotta sitten. Sudet raatelivat tai tappoivat Hackmanin muistia 27 lammasta.

Nykyisin kartanon mailla viljellään viljaa. Tämä on hänen mielestään vähän turhauttavaa – kun voi vain katella miten vilja kasvaa hiljalleen, eikä voi tehdä mitään sen eteen.

Matkan aikana retkeläisiä viihdyttivät **Sirpa Olkinuora** hanuria soittamalla ja **Keijo Papinsaari** vetämällä yhteislauluja. Kahvin ja maittavan munkin jälkeen tutustuminen Pekkan kartanoon päättyi Rainer Hirvoselta isännälle antamiin kiitoksiin ja yhteisesti laulettuun lauluun kesäpäivä Kangasalla. Säkeistö - *Oi, Herra, intoa anna ain maatumme rakastamaan* - kaikui voimallisesti pirtin jykeville ja sodankin nähneille seinähirsille. Kesäretki oli onnistunut ja järjestäjät saivat matkan lopuksi runsaasti kiitoksia hienoista ja hyvin hoidetuista järjestelyistä. Lämmin sää ja pieni tuuli suosivat myös matkan onnistumista.

Kaija Korppoo ja senioripiirin puheenjohtaja Rainer Hirvonen

Tätä retkikohdetta ei kannata missata Yksi Suomen erikoisimmista museoista

Lahdessa, Hennalan lakkautetun varuskunnan alueella sijaitsevassa sotilaslääketieteen museossa kerrotaan esinein, kuvin ja tarinoin viime sotien ajan ihmisten taistelusta ja selviytymisestä.

TEKSTI: LEENA SORVALI, LAHDEN KANSALLISET SENIORIT
KUVAT: SOTILASLÄÄKETIETEEN MUSEO

MUSEON LAAJOISSA KOKOELMISSA ON esillä koko sotilaslääketieteen ketju etulinjasta kotikuntien sankarihautoihin asti. Museossa kerrotaan myös Hennalan kasarmialueen 110-vuotisesta historiasta ja erityisesti vuoden 1918 taistelusta ja Hennalan vankileiristä.

Museoon on koottu ja lahjoitettu runsaasti paitsi sotiemme lääketieteellistä aineistoa myös tarinoita hen-

kilöiden ja esineiden taustoista. Museon tarjoama kierros sodan aikaisessa kenttälääkinnässä ei suinkaan rajoitu vain haavoittuneisiin ja heidän hoitoonsa. Oman osansa saavat niin sotalapset, kaatuneet ja heidän omaisensa kuin he, jotka jäivät rintamalle.

Yksi kokoelman puhuttelevimmista esineistä on pieni valkoinen arkku, jossa rajantakaisilla taistelukentillä suoritettavissa etsinnöissä löydetty kentälle jääneet ja kadonneet sankarivainajat tuodaan kerran vuodessa Suomeen. Käytäntö kertoo sotiemme uhreista ja ker-

ran annetusta Veljeä ei jätetä -lupauksesta.

Museon toisesta kerroksesta löytyy yksi esineistön kummallisimmista kapineista: ilmavoimien osaston lentäjien testauslaite. Keikutteleva ja heilutteleva laite testasi, pystyikö lentäjä koordinoimaan liikkeitään olosuhteiden keikkuessa ja heiluessa.

Sotilaslääketieteen museota odottaa sulkeminen lähitulevaisuudessa. Sille on annettu toimilupaa vuoteen 2025 asti. Osa esineistä piilotetaan varastoon ja osa rahdetaan Helsingin sotamuseoon. Museota pyörittään talkoovoimin. Museomestari, evl evp Seppo Toivonen on museon ylläpitäjä ja avainten haltija.

Lahden Sotilaslääketieteen Hennalan museo on avoinna kesäkaudella viikonloppuisin klo 12–16, ryhmille tilauksesta ympäri vuoden.

Yhteystiedot: +358 (0)50 309 2232,
Sähköposti hennalaan@phnet.fi
Nettisivu: <http://sotilaslaaketieteenmuseo.fi/>

Kartanokierros Itä-Uudellamaalla

Täysi bussillinen reippaita senioreita suuntasi elokuun lopussa Itä-Uudenmaan kartanokierrokselle

TEKSTI: TARJA HELAMERI
KUVAT: TUULA TÖRMÄNEN
Järvenpään kansalliset seniorit ry.

PERNAJAN KUNNAN alueella sijaitsee Malmgårdin kartano. Jykevän kivilinnan historia avautui meille nykyisen isännän kreivi **Henrik Creutzin** mielenkiintoisesta esittelystä. Kreivi perheineen asustaa suurta linnaa, jonka kattomaalaukset, esi-isien muotokuvat, kattokruunut, arvokkaat tyylikalustot ja muut aarteet lumosivat. Kartano on erikoistunut luonnonmukaiseen viljelyyn, luomutuotteiden jalostukseen sekä panimo-toimintaan. Tuotteita on myynnissä ympäri vuoden erillisessä rakennuksessa, missä valmistetaan myös olutta.

Porvoossa Bosgårdin kartanossa nautimme puolestaan herkullisen buffet-lounaan kartanon liha- ja makkaraherkuin. Kakkukahvien lomassa kartanon isäntä esitteli meille luomunautakarjatilan toimintaa mielenkiintoisella huumorilla hersyvällä tavalla. Tilan ranskalainen Charolais- lihakarja laiduntaa perinnemaisemilla. Tilakaupassa on tarjolla liha- ja makkaratuotteita sekä juomia.

Lopuksi suuntasimme Loviisaan Bongon linnaan, missä oppaiden avulla tutustuimme professori, taitelijaj

Malmgårdin kartano

Riitta Nelimarkan ateljee- ja galleriatiloihin sekä taiteeseen. Näytteillä olevat tekstiili- ja kudontatyöt, akvarellit, grafiikka, kirjat jne. olivat aivan ihania. Värien käyttö, mielikuvitukselliset hahmot ja kuviot taideteoksissa ovat persoonallisia, omintakeisia ja houkuttavia. Ostoksia voi myös tehdä vierailun aikana.

Suosittellemme tutustumisretkeä näihin kohteisiin.

Bosgårdin kartanon nykyinen päätalo.

PITKIÄ LOMIA

Espanjan aurinkorannikko on mainio paikka jatkaa lempeää syksyä tai ottaa "varaslähtö" kevääseen 2023!

TORREMOLINOS

huoneistohotelli Bajondillo

13.11.-8.12. / 26.11.-19.12.

6.2.-2.3. / 5.-30.3. • alk. 1.055,-
2 vkon matka: 7.-21.11. • alk. 795,-

TORREMOLINOS

hotelli Barracuda, sis. puolihoito

4.-27.1. • alk. 1.475,-

FUENGIROLA

huoneistohotelli Pyr Fuengirola

5.-28.11. / 21.1.-13.2. • alk. 1.295,-

TEEMAMATKOJA

Taiteen ja teatterin Tartto sis. Joutsenlampi-baletti
21.-23.10. • alk. 355,-

My Fair Lady -musikaali Tallinnassa
26.-27.10. • alk. 145,-

La Traviata -ooppera Tallinnassa
13.-14.11. • alk. 185,-

Lännen tyttö -ooppera, solistina José Cura
Tallinnassa 18.-19.11. • alk. 185,-

Pähkinänsärkijä-baletti Tallinnassa
19.-20.11. / 10.-11.12. • alk. 190,-

Riika ja Rundalen palatsi 1.-3.12. • alk. 695,-

Jouluostoksia Lontoossa 30.11.-3.12. • alk. 895,-

Rooma adventin aikaan 1.-4.12. • alk. 1.050,-

Bryssel ja Brygge 2.-5.12. • alk. 1.080,-

JOULUN AJAN ELÄMYKSIÄ

Joulu Andalusiassa
18.-26.12. • alk. 1.295,-

Joulu ikuisessa Roomassa
23.-26.12. • alk. 1.395,-

Joulu Tartossa
23.-26.12. • alk. 355,-

Joulu Sagadin kartanossa
23.-26.12. • alk. 359,-

Joulu elegantissa Wienissä
23.-26.12. • alk. 1.445,-

Joulu kreivien linnassa Unkarissa
23.-27.12. • alk. 1.285,-

Uusi vuosi Salzburgissa
30.12.-2.1. • alk. 1.495,-

MUISTA! Jäsenetu senioriliiton jäsenille:

ALENNUS 5% NORMAALIHINTAISISTA OPASTETUISTA MATKOISTA.

Jäsenetu koskee vain uusia varauksia, varauksen yhteydessä kerrottava oman yhdistyksen nimi.

Puheenvuoro -palsta

Palstalla kirjoittavat vuorotellen senioriliiton hallituksen jäsenet ja valtuuston puheenjohtajisto.

Elinvoimainen senioriyhdistys verkostoituu moninapaisesti

ELÄKKEELLE JÄIN verkostoammattikorkeakoulusta, jossa sain opetella verkostojohtamista. Koko työelämäni organisoin erilaisia tilaisuuksia, hankin yhteistyökumppaneita ja toimin moninapaisissa verkostoissa.

YHDEKSÄN ELÄKELÄISVUOTTA olen toiminut senioriyhdistyksessä erilaisissa tehtävissä ja rooleissa. Olen ihmetellyt ja ihmettelen edelleen, kuinka kapeilla kumppanuuksilla on toimittu ja toimitaan edelleen. Nykyiset sääntömme niin yhdistys- kuin piiritasolla fokusoivat yhteydenpidon muihin eläkeläisjärjestöihin, josta yhteistyöstä syntyy parhaassa tapauksessa joukkovoimaa vaikuttaa päättäjiin samanmielisissä edunvalvonta-asioissa. Tästä yhteistyöstä yhdistyksen jäsenmäärä harvemmin lisääntyy tai toiminta uudistuu. Tämän yhteistyön ensisijainen nimittäjä on omilla ton-teilla rinnakkain toimiminen.

Mitä sitten on moninapainen verkostoituminen ja mitä sillä voidaan saada aikaan?

Jyväskylän seniorien viime vuonna lanseeraama Kirkkopuiston Laudatur, matalan kynnyksen Rohkeasti seniori -tapahtumana on hyvä esimerkki moninapaisesta tapahtumaverkostosta, jossa jokainen mukana ollut toimija voitti tuoden mukanaan erilaista osaamista ja erilaisia syötteitä tapahtumaan osallistuneille. Tapahtuma oli julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteinen ja laadukas tuotos. Tapahtuman ammattimaisena tuottajana toimi senioriyhdistys täysin vapaaehtoisin voimin ja osaamisin.

Kirkkopuiston Laudatur 2022 aikaisempaa laajemmalla verkostolla toteutuu 9.9.22. Senioreille on tarjolla monipuolinen kattaus harrastus- ja toimintamahdollisuuksia tulevalle talvikaudelle. Eläkeläisen arjella on oltava rytmi, kohtaamisen ja ajatusten peilaamisen paikkoja ystävien ja tuttavien kanssa. Seniorin hyvinvointi edellyttää sosiaalisten kohtaamisten lisäksi sivistyksellisiä ja kulttuurisia elämyksiä ja tietysti fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Kaikkiin näihin seniorin tarpeisiin löytyy palvelun tuottaja, jotka samaa kohderyhmää palvelevana verkostona ja heidän hyvinvoinnistaan kiinnostuneina haluavat yhdessä järjestää ikimuis-toisen ja iloisen iltapäivän ajankohtana, jolloin seniorit alkavat jo asettautua talvialoilleen. Tapahtuma itsessään on elämys ja hyvän mielen tuottaja. Verkoston toimijat eivät kilpaile keskenään, vaan näkevät saman kohderyhmän tavoitelluksi asiakkaakseen.

Tällä moninapaisella verkostoitumisella mahdollistetaan senioreille laadukas ja innostava tapa löytää uutta toimintaa pitkään talvikauteen. Tässä verkostoitunees-

sa tapahtumassa ja sen toteuttamisprosessissa on mahdollisuus oppia uutta ja oivaltaa sekä löytää myös uusia kanavia vaikuttaa.

Jokaisen senioriyhdistyksen ja piirin toimintaympäristö mahdollistaa omanlaisen verkostoitumisen. Ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa mallia. Jyväskylän malli on toimintaympäristönsä mahdollistama. Verkostotyökentely edellyttää luottamuksen syntymistä ja verkoston johtamisosaamista. Kaikki on opittavissa, mutta tärkeintä moninapaisessa verkostoitumisessa on oivaltaa erilaisuuksien kohtaamisen lisäarvo yhdistyksen elinvoimaisuudelle. Verkostoituminen kannattaa.

Sirpa Teräväinen
projektivastaava
Kirkkopuiston Laudatur 2021 ja 2022
Jyväskylän seniorit ry

Hurmaavat Keski-Euroopan JOULUTORIT & tunnelmalliset JOULUMATKAT

Suomen-
kieliset
OPPAAT
MUKANA
matkoilla!

Hurmaavat joulutorit

BAIJERIN JOULUTORIT

Lähdöt 2.12. ja 9.12. **lennot Tampereelta**

4 päivää alk./hlö 2zh **789€**

Virttäydy joulun tunnelmaan ja näe Baijerin kauniit joulutorit sekä Münchenin ja Augsburgin upeat kaupungit sekä lumihuippuisten Alppien juurella sijaitseva Garmisch-Partenkirchenin.

Berliinin joulutorit

4 pv, lähdöt 24.11., 1.12. ja 8.12. alk. **679€**

Wienin ja Bratislavan joulutorit

4 pv, lähdöt 24.11., 1.12. alk. **839€**

Dresdenin ja Prahan joulutorit

4 pv, lähdöt 24.11. alk. **779€**

Budapestin joulutorit

4 pv, lähdöt 25.11., 9.12. ja 16.12. alk. **599€**

Italian hurmaavat joulutorit

4 pv, lähdöt 1.12. ja 15.12. alk. **899€**

Saksan kauneimmat joulutorit

4 pv, lähdöt 2.12. ja 9.12. alk. **849€**

Tunnelmalliset joulumatkat

JOULUMATKA SCHWARZWALD ja ALSACE

Lähtö 22.12.

5 päivää alk./hlö 2zh **1289€**

Jouluinen matka on täynnä upeita maisemia, kuten Trierin idyllinen kaupunki, missä miljoona jouluvaloa muuttaa Saksan korkeimmat vesiputoukset talvisaduksi. Vieraillemme myös Ranskan puolella upeassa Colmarin kaupungissa sekä Saksassa Heidelbergissä ja Sveitsin pääkaupunki Zürichissa.

Joulumatka Budapestiin

5 pv, lähtö 23.12. alk. **989€**

Joulumatka Berliiniin

5 pv, lähtö 23.12. alk. **1089€**

Joulumatka Wieniin

5 pv, lähtö 22.12. alk. **1289€**

Salzburgin alppimaisemat

5 pv, lähtö 23.12. alk. **1089€**

Hurtigruten Jouluristeily

8 pv, lähtö 20.12. **TÄYSIHOITO!** alk. **1899€**

KATSO LISÄÄ: matkapojat.fi/joulu

MATKAPOJAT

matkapojat.fi • p. 010 2323 200 • ma-pe 10-16

Hinnat ovat alkaen-hintoja/hlö 2 hengen huoneessa.
Palvelumaksu 0€/netistä, muutoin 12€/varaus. Tarjoushintaisia paikkoja rajoitetusti.

Sana Sinulle

Hyvät tavat kaunistavat

TYÖKAVERINI KERTOI minulle muutama päivä sitten, kuinka hän oli lue-
nut omille lapsilleen iltasaduksi Jaska Jokunen -kirjaa. Kirjassa sekä
lapsia että kollegaani oli erityisesti puhutellut seuraava lause: "Ne pienet
taikasanat: ole hyvä, kiitos, anteeksi, rakas." Huomasin, että tämä lause
jäi resonoimaan keskustelumme jälkeen myös itsessäni hyvin vahvasti
ja liitin automaattisesti mielessäni sanojen perään toteamuksen: "Hyvät
tavat kaunistavat."

Ole hyvä ja kiitos – kolme sanaa, jotka moni meistä on oppinut var-
masti jo lapsena. Sanat, joiden merkitystä on tehostettu ehkä silmiin kat-
somalla, kätelemällä, kumartamalla tai niaamalla. Sanat, joiden avulla
on kohdattu toinen ihminen aidosti ja kunnioittavasti.

Anteeksi – yksi sana lisää, jonka pieni lapsi oppii jo varhain. Ehkä jopa
niin, että s-kirjain on ollut alkuun t-kirjain, kun pieni ihminen on vasta
opetellut verbaliikan jaloa taitoa. Mutta silti sana on tullut suusta auto-
maattisesti, kun on käynyt vahinko, tullut yhteentörmäys tai riita sisarus-
ten tai ystävien kanssa.

Rakas – sana, jonka jokainen lapsi on toivottavasti kuullut jo vauvasta
saakka. Olet rakas, olet tärkeä, olet ainutlaatuinen – koska olet sinä. Sa-
na, jonka jokainen aikuinen on jossain vaiheessa elämänsä saanut sa-
noa toiselle ihmiselle. Sana, joka kuiskataan monesti vielä arkun äärellä,
viimeisten jäähyväisten keskellä. Sana, joka kulkee elämän matkassa
kehdestä hautaan.

Ajattelen, että nämä kaikki neljä sanaa – ole hyvä, kiitos, anteeksi ja
rakas – ovat suomen kielen kauneimpia sanoja. Eivät ehkä ulkoisesti,
mutta merkityksensä kautta ja niin monenlaisissa eri tilanteissa ääneen
lausuttuina. Ne eivät ole sanahelinää, vaan syvää sydäimestä nousevaa
puhetta.

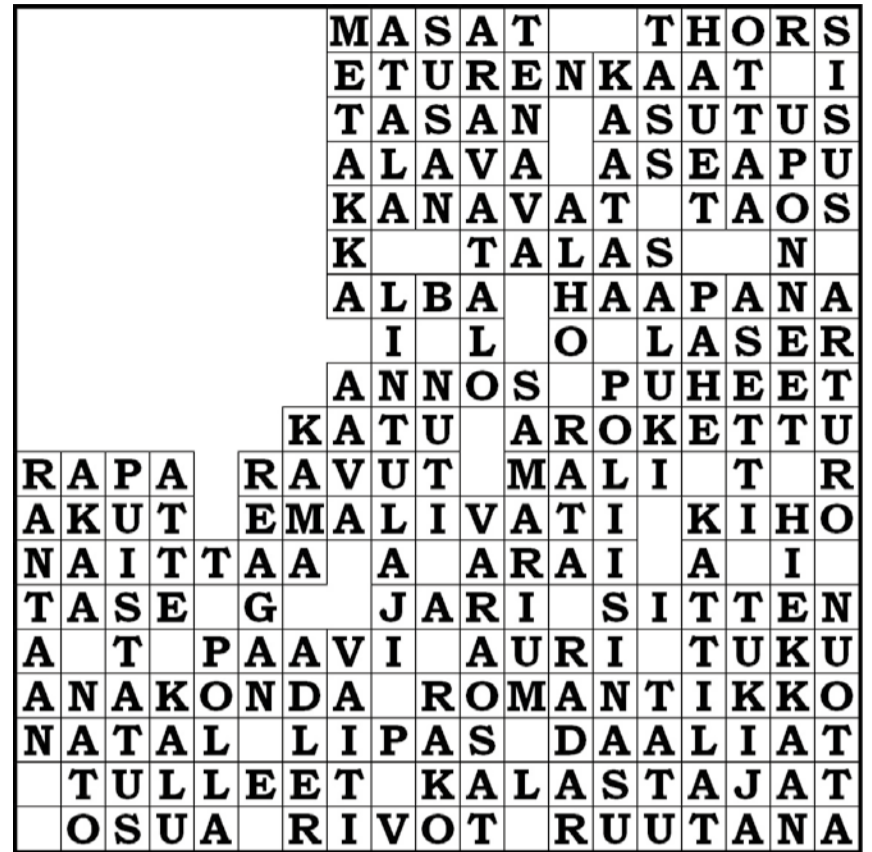
Ja ajattelen, että nämä sanat myös kaunistavat – sekä niiden lausujan
että kuulijan. Miten tärkeää onkaan kuulla sanat "ole hyvä". Miten helpos-
ti sana "kiitos" nostaakaan hymyn kiitettävän huulille. Miten hellästi sana
"anteeksi" hoitaakaan anteeksipyyntöä kohteen haavoitettua sielua. Ja
miten sana "rakas" saakaan kaksi sydäntä pamppailemaan joka kerta
hiukan nopeammin. Hyvät tavat siis kirjaimellisesti kaunistavat – meitä
kaikkia.

Ole hyvä, kiitos, anteeksi ja rakas ovat sanoja, jotka löytyvät myös
Raamatusta. Eivätkä vain kerran vaan monta monituista kertaa. Tilan-
teissa, joissa Jumala kohtaa ihmisen, joissa Ihmisen Poika kohtaa ihmi-
sen ja joissa ihmiset kohtaavat toisensa. Ja
kaikissa näissä kohtaamisissa meille annea-
taan elämän ohjenuoraksi se kaikista kaunein
hyvien tapojen sääntö ja rakkauden kaksois-
käsky: "Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähim-
mäistäsi niin kuin itseäsi."

Mari Mattsson
vs. kirkkoherra,
Haagan seurakunta

Ristikon 3/22 ratkaisu:

1. Roy Orbison
2. John Williams
3. Vuonna 1929
4. Pedro Sánchez
5. City of New Orleans
6. Norjan pinta-ala on 323 808 nelökilometriä
7. Holkeri, joka voi elää yli 400-vuotiaaksi. Vanhin tavattu yksilo oli 512 vuoden ikäinen
8. neljä setää (Edward VIII, Henry, George ja John)
9. 10,5 miljardia euroa
10. Artemis 3

10 kysymystä vastaukset:

Lomaviikkoja syksyille:

Ikivihreät 26.9.-2.10.
Supisuomalainen viikko 4.-10.10.
Nostalgiviikko 25.-31.10.
Ikivihreät 7.-13.11.

Hinta 6 vrk: 576 € /hlö, 2 hh puolihoitolla
hotellissa, sisältää kylpylän ja kuntosalin
käytön sekä lomakeskuksen ohjelmat.
Yhden hengen huoneen lisämaksu 28 € /vrk.

**Ikäystävällistä,
vastuullista
ja yhteisöllistä
lomailua.**

Myyntipalvelu:

arkisin klo 9-15
puh. 02 727 5200
lehmiraanta@elakeliitto.fi

Lehmiraanta lomakeskus
Lehmiraantaantie 12
25170 Kotalato (Salo)
www.lehmiraanta.fi

Pikkulomat ryhmille:

Pikkuloma sisältää päivällisen tulopäivänä,
yöpymiset, puolihoitona, kylpylän ja kuntosalin
käytön aukioloaikoina sekä lomakeskuksen
ohjelman. Nyt syksyn lomat vielä 2022 hinnoin!

Pikkulomahinnat ovat jo valmiiksi alennettuja
ryhmähintoja. Ryhmäksi katsomme vähintään
16 hlö:n ryhmän. Lisäksi tarjoamme ryhmän
kokoon perustuvia ryhmäetuja.

10

KYSYMYSTÄ

1. Kuka artisti on ainoana henkilönä toiminut lämmittelijänä sekä Beatlesin että Elviksen konserteissa?
2. Kuka on säveltänyt Indiana Jones -elokuvien teemamusiikin?
3. Minä vuonna järjestettiin ensimmäisen kerran Monacon Grand Prix?
4. Kuka hoitaa tällä hetkellä Espanjan pääministerin tehtävää?
5. Matti Esko teki tunnetuksi kappaleen "Hyvää huomenta Suomi", mutta millä nimellä tunnetaan laulun alkuperäinen englanninkielinen nimi?
6. Norjan pinta-ala 3 000 neliökilometrin tarkkuudella?
7. Mikä on maailman pitkäikäisin selkärankainen eläinlaji?
8. Kuinka monta setää (isän veljiä) kuningatar Elizabeth II:lla oli?
9. Hissiyhtiö koneen liikevaihto vuonna 2021 (200 miljoonan euron tarkkuudella)?

PATINA

Seuraava Patina ilmestyy 2. MARRASKUUTA. Aineisto päivä on 10.10.2022, ja aineistot voi lähettää osoitteeseen patina@senioriliitto.fi.

Lähtettäjä

Lähiosoite

Postitoimipaikka ja -numero

Patina ristikkoon 03/2022 saapui 154 vastausta. Voittajia olivat: Yrjö Petäjä, Ähtäri, Matti Juntila, Raisio, Markku Pyy, Järvenpää. Onnea voittajille!

Tämän lehden ristikon viimeinen palautuspäivä on 10.10.2022. Ratkaisun voi lähettää osoitteeseen Kansallinen senioriliitto, Kansakoulukatu 5 A 6, 00100 (kuoreen merkintä "Ristikko") tai sähköpostilla toimisto@senioriliitto.fi

Vastanneiden kesken arvotaan tuotepalkintoja.

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Petri Lehtinen ja Heli Kärkkäinen

Kimmo

KERHOJA

nähtyjä ajatus

TOPE-LIUS

DOL-LARI

SUO-JIA

TIHEÄ

JÄÄN TÄHÄN!

OSTOS-PAIKKOJA

SYY-HY

LIEN-NY-TYSTÄ

EH-TOO

NIINISTÖ TUOK-SUTON

VAINAJILLE

STÅHL-BERG

TUULI LON-TOOTA

PELI-PAIK-KA

OLUITA IMAR-RELTU

PALOVAM-MOILLA

RUNON ALUSSA

KEHO

VE-LALLE

TY-PERIÄ KII-LAA-MISTA

KAN-TA

diadeemi

ASKA-REITA

JYR-KI

BUL-GARI-ASSA SÄG-BOM

1. SIJAJÄÄMÄ-LÄISEN NIMISIÄ

JOKA KERTA

LAN-NOITE

KESKI-SUO-MESSA

PIE-LIÖ

SILLÄ LAILLA

TÖHR-ITTY

LAS-KELMA

JK.

Jälki-
kirjoitus1. Patina Golf ja
seniorikeilailu

Lue lisää sivulta 11

2. Varo huijaria

Lue lisää sivulta 10

3. Edunvalvonnassa
tapahtuu syksyllä

Lue lisää sivulta 13

PATINA

PERUSTETTU 1978

Ilmestyminen

Kuusi numeroa vuodessa.

Seuraavan Patinan (nro 5/22)
aineistopäivä on 10.10.2022.

Aineistot osoitteeseen:

patina@senioriliitto.fi

Osoitteenmuutokset

Osoitteenmuutokset tehdään suoraan
omaan seniori-yhdistykseen, josta
muutos välittyy Patinan rekisteriin.

Tilaushinta

Sisältyy senioriyhdistyksen jäsen-
maksuun. Muille tilaushinta 35 €/vsk.
Maksulliset tilaukset tehdään kirjalli-
sesti senioriliiton toimistolle.

Toimitus

Päätoimittaja

Maarit Kuikka

Toimitussihteeri

Kari Martiala (Omnipress Oy)

045 675 7122

patina@senioriliitto.fi

Toimitusneuvosto

Mairit Kuikka, puheenjohtaja,
Veli-Pekka Vahvaselkä, Leena Sorvali,
Kari Mäkelä ja Kari Martiala (sihteeri).

Julkaisija

Lehden julkaisija on Kansallinen senioriliitto ry,
johon kuuluu 25 000 jäsentä, 157 paikallista
yhdistystä ja 14 piirijärjestöä. Senioriliitto on
aktiivisten ja vireiden ihmisten edunvalvonta-
ja harrastusjärjestö.Lisätietoja: www.senioriliitto.fifacebook.com/senioriliittowww.shop.senioriliitto.fi

Ilmoitukset ja ilmoitusmyyjät:

Ilmoitusmyyjä Kari Toivonen

puhelin 040 3766 423

kari.toivonen@senioriliitto.fi

Mediakortti löytyy Kansallisen senioriliiton

nettisivuilta, osoitteesta

www.senioriliitto.fi/patina

Painos ja jakelu

Keskimäärin 23 500 kpl.

Postin osoitteellinen jakelu

senioriliiton jäsenten talouksiin.

Taitto

PunaMusta Oy, Sisältö- ja suunnittelupalvelut

Paino

PunaMusta Oy, Joensuu

ISSN 1235-5259

Kansallinen senioriliitto ry

Puhelinpalvelu toimiston numerossa maanantaisin kello 9-12,
tiistaisin kello 12-15 ja keskiviikosta perjantaihin kello 9-12.Yhdistysten tiedustelut osoitteeseen: toimisto@senioriliitto.fi
Kansakoulukatu 5 A 6, 00100 Helsinki, puhelin 050 564 2656Paikallisyhdistysten tapahtumista saa tietoa oman senioriyhdistyksen sivuilta,
yhteystiedot löytyvät www.senioriliitto.fi/paikallisyhdistyksetMyös piirit antavat apua ja neuvoa oman alueen yhdistyksen asioissa,
www.senioriliitto.fi/piiritTutustu myös Tietopankin materiaaliin
osoitteessa www.senioriliitto.fi.

Toimistovastaava

Heli Peuralinna

puhelin 040 585 7136

heli.peuralinna@senioriliitto.fi

Järjestö- ja koulutusasiat

sekä yhdistysten palvelu

Järjestöpäällikkö Pia Nyman

puhelin 044 202 2222

pia.nyman@senioriliitto.fi

Viestintä, some ja nettisivut

sekä yhdistysten palvelu

Viestinnän asiantuntija

Petri Rytönen

puhelin 050 541 0852

petri.rytonen@senioriliitto.fi

Edunvalvonnan suunnittelija

Timo Vuori

puhelin 050 472 0084

timo.vuori@senioriliitto.fi

Toiminnanjohtaja

Mairit Kuikka

040 5802494

maarit.kuikka@senioriliitto.fi

Patinan ilmestymisaikataulu
vuonna 2022 on seuraava:

(muutokset ovat mahdollisia)

aineisto ilmestyy*

Patina 5 10.10. 2.11.

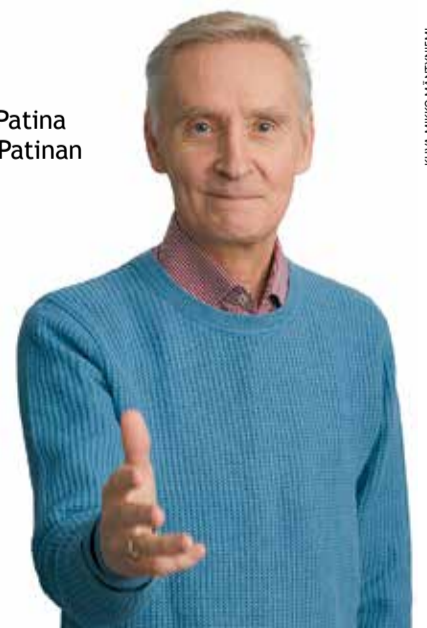
Patina 6 21.11. 14.12.

* Suunniteltu Postin jakelupäivä koteihin

Aineistopäivä on päivä, jolloin
yhdistysten ja jäsenten lähettämät
jutut tulee olla toimituksen
osoitteessa: patina@senioriliitto.fi

Liity senioriyhdistykseen!

Oletko jo jäsen oman alueesi senioriyhdistyksessä?

Jäsenyys tuo paljon iloa ja hyötyä. Senioriliitossa on jo
157 aktiivista senioriyhdistystä. Ne järjestävät jäsen-
tilaisuuksia, harrastekerhoja, matkoja ja retkiä.
Tutustut uusiin ihmisiin ja saat uusia ystäviä sekä
halutessasi mahdollisuuden auttaa muita.Senioriyhdistyksen myötä liityt myös Kansalliseen seniori-
liittoon. Se on puolueisiin kuulumaton valtakunnallinen
kansalaisjärjestö, joka toimii senioreiden sosiaalisen
turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisen puolesta.Senioriyhdistyksen jäsenenä saat lisäksi Patinan ilman eri
maksua, eli jäsenetuna. Yhdistysten jäsenmaksu vaihteleeyleensä noin 15-40 euron välillä, johon hintaan Patina
sisältyy. Muille kuin senioriyhdistysten jäsenille Patinan
tilaushinta on 35 euroa/vuosikerta.Löydät alueesi senioriyhdistysten yhteystiedot
osoitteesta:www.senioriliitto.fi/jasenyhdistyksetVoit myös ottaa yhteyttä Kansallisen
senioriliiton toimistoon ja kysyä Sinun
paikkakuntasi lähellä olevan yhdistyksen
yhteystietoja. Meidät tavoittaa
seuraavasti:Kotisivut: www.senioriliitto.fiFacebook: www.facebook.com/senioriliittoVerkkokauppa: www.shop.senioriliitto.fi

KUVA MIKKO MÄNTYNIEMI

Seniorin omasta verkkokaupasta laatua ja hyvinvointia elämääsi

Silkkihuivi 90 x90 cm
Marja Kurjen *Toscanan auringon alla*, senioriliiton juhluvuosilogolla.
Rajattu erä hintaan

55,00 €

(Marja Kurjen ovh. huiville 85,00 €)

Koottava kävelykeppi

Korkealaatuinen, muodikas Derby kahvallinen ja neljään osaan koottava kävelykeppi. Helposti jousitapilla kahvakorkeuteen 82-92 cm säädettävä. Paino vain 0,4 Kg. Käyttäjän maksimi paino 110 Kg. Eri väri vaihtoehtoja

30,00€

Lukuteline pöydälle

Uusittu malli lukutelineestä pöydälle toimii apuvälineenä nyt myös tabletin käytössä kirjan lukemisen lisäksi. Kirjan sivut pysyvät auki ja hyvässä kulmassa ja tabletin käyttöä varten on lisätty virtajohtolle aukko alalaitaan.

43,00 €

Monitoimiavaaja

Monitoimiavaaja soveltuu useiden erilaisten purkkien ja tölkkien avaamiseen. Esim. maitotölkkin korkin, peltipurkin ja kruunukorkin avaaminen onnistuu pienellä voimalla.

9.90€

Ergonominen juustohöylä

Juustohöylän pysty kahva soveltuu henkilöille, joiden käsien liikkuvuus ja voima on heikentynyt.

16.90€

Säilyketölkkin ilmaaja

Patentoitu säilyketölkkin ilmaaja poistaa alipaineen tölkestä kevyesti nostamalla vahingoittamatta kantta. Ilmauksen jälkeen tölkki on helppo aukaista.

8.00 €

Lämpötyyny geelitäytteellä

Lämpötyynyä voidaan käyttää eri kehonosien viilentämiseen ja lämmittämiseen,

selkä- ja niskakipuihin ja lihasjännitysten laukaisemiseen.

16,90 €

Pitkät kynsisakset

Pitkät kynsisakset - ei enää kyyristelyä ja leikkaaminen onnistuu pienemmällä voimalla

16.00€

Pitkävartinen levitin

Rasvanlevitintä voidaan käyttää suihku-geelin ja voiteiden kanssa. Siinä on pitkä kumitettu kahva, jonka ansioista sillä on helppo saavuttaa vaikeasti tavoitettavat vartalon osat. Sieniosa voidaan pestä ja saatavana on 3 kappaleen vaihtosienipaketti hintaan 12,95 €

20.00 €

Voit tilata tuotteita verkkokaupasta www.shop.senioriliitto.fi, täältä pääset myös tutustumaan tuotteisiin tarkemmin sekä löydät lisää tuotteita. Hintoihin lisätään toimituskulut 3,90 €-9,45 €. Verkkokaupan tuotto käytetään senioreiden sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Tuotteet maksetaan verkko- ja korttimaksuina

www.shop.senioriliitto.fi